

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ-ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ & ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΟΥ ΓΛΩΣΣΑΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΣΚΟΔΡΑ ΦΩΤΙΟΥ ΕΛΕΝΗ (Α.Μ. Ξ2013133)

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ : Β. ΣΩΣΩΝΗ
Σ. ΛΙΒΑΣ

**ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΟΥ ΓΛΩΣΣΑΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ**

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	5
Θεωρίες ορολογίας	5
Γλωσσολογία σωμάτων κειμένων (corpus linguistics)	7
Δημιουργία Γλωσσάριου	10
Μεθοδολογία	12
Αποτελέσματα- Συζήτηση	13
Πρόταση για έρευνα.....	18
ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	20
ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	20
ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ.....	21
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	23

Εισαγωγή

Η παρούσα εργασία στόχο έχει να εισάγει τον αναγνώστη στο θέμα του δικαίου του ανταγωνισμού, ένα κεφάλαιο της ευρωπαϊκής πολιτικής που κατέχει εξέχουσα θέση στο έργο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήδη από την ίδρυσή της με τη Συνθήκη της Ρώμης το 1957. Με το νομοθετικό αυτό πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση στόχο έχει να προστατέψει τις μικρές επιχειρήσεις και τον υγιή ανταγωνισμό και ως εκ τούτου παρακολουθεί τις συμφωνίες μεταξύ των επιχειρήσεων που μπορεί να περιορίσουν τον ανταγωνισμό, την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, τις συγχωνεύσεις, τις προσπάθειες για άνοιγμα αγορών στον ανταγωνισμό (απελευθέρωση), τη χρηματοδοτική στήριξη (κρατική ενίσχυση) επιχειρήσεων και τη συνεργασία με τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού των χωρών μελών της Ε.Ε. Η εργασία αφορά νομοθεσία, κανονιστικές πράξεις και δικαστικές αποφάσεις γύρω από αυτό το θέμα με γλώσσες εργασίας τα ελληνικά και τα γαλλικά και με τελικό αποτέλεσμα τη δημιουργία δίγλωσσου γλωσσάριου και παρατηρήσεις σχετικά με ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των δυο γλωσσών. Το θεωρητικό κομμάτι της εργασίας ξεκινά με τη διασαφήνιση της χρησιμότητας της ορολογίας και του ρόλου αυτής και κάνει μια σύντομη αναφορά στις διάφορες θεωρίες ορολογίας που έχουν κατά καιρούς προταθεί. Ακολουθεί η γλωσσολογία σωμάτων κειμένων, όπου ο αναγνώστης μπορεί να γνωρίσει το τι είναι αυτή, τα είδη σωμάτων κειμένων που είναι διαθέσιμα και τη συμβολή τους τόσο στη γλωσσολογική μελέτη γενικότερα όσο και στη μετάφραση ειδικότερα. Η εργασία συνεχίζει με πληροφορίες πάνω στη δημιουργία γλωσσάριων και τα διάφορα εργαλεία που μπορούν να συμβάλλουν σε αυτήν και κάνει αναφορά στη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε προκειμένου να δημιουργηθεί το παρόν γλωσσάρι. Το κείμενο ολοκληρώνεται με συζήτηση των αποτελεσμάτων και με μια πρόταση για μελλοντική έρευνα. Τελευταίο κομμάτι της εργασίας αποτελεί το γλωσσάρι σχετικό με το δίκαιο του ανταγωνισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε δίγλωσση απεικόνιση, ελληνικά-γαλλικά.

Θεωρίες ορολογίας

Η ορολογία αφορά την μελέτη όρων και συγκεκριμένα τη συλλογή, ανάλυση και, σε κάποιες περιπτώσεις, την τυποποίησή τους μέσα από γλωσσάρια, λεξικά ή βάσεις δεδομένων (Cabré, 2010:357). Η χρήση της προέκυψε από την ανάγκη διευκόλυνσης της εξειδικευμένης επικοινωνίας και μετάφρασης με τη συνακόλουθη προσπάθεια για χαρακτηρισμό, δόμηση και περιγραφή εξειδικευμένων εννοιών, καθώς επίσης και από την ανάγκη για ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ χρηστών της γλώσσας που ανήκουν σε διαφορετικές γλωσσικές κοινότητες και έχουν παρόμοιο ή διαφορετικό επίπεδο γνώσεων. Οι πληροφορίες που εμπεριέχονται στα επιστημονικά και τεχνικά κείμενα είναι κωδικοποιημένες σε όρους οι οποίοι δεν αναπαριστούν μονάχα εξειδικευμένες έννοιες, αλλά διαθέτουν σύνταξη, σχηματίζουν συμφράσεις και αποτελούν γλωσσολογικές μονάδες, οι οποίες μεταφέρουν κάποιο νόημα εντός του πλαισίου των

εξειδικευμένων κειμένων. Έτσι, για να μεταφράσει ένα τέτοιο εξειδικευμένο κείμενο, ο μεταφραστής θα πρέπει να κινηθεί πέρα από το επίπεδο των μεμονωμένων όρων και να είναι σε θέση να δημιουργήσει διαγλωσσικές αναφορές. Στην περίπτωση της νομικής μετάφρασης, απαιτείται υψηλή ακρίβεια, ώστε να επιτευχθεί σημασιολογική πιστότητα. Έμφαση δίνεται στην επίσημη διαγλωσσική και ορολογιακή συμφωνία, καθώς και στην διακειμενική και ενδοκειμενική συνέπεια με τις καθιερωμένες θεσμικές συμβάσεις (Ramos, 2014). Για ακριβώς αυτούς τους λόγους, ο κλάδος της Ορολογίας αναζητά μια θεωρία ικανή να εξηγήσει την αναπαράσταση της εξειδικευμένης γνώσης, την οργάνωση και την περιγραφή της, όπως επίσης και την σημασιολογική και συντακτική συμπεριφορά των μονάδων ορολογίας σε μια ή περισσότερες γλώσσες (Faber Benítez, 2009). Διάφορες θεωρίες έχουν κατά καιρούς προταθεί.

Κεντρική μορφή στη διαμόρφωση μιας θεωρίας ορολογίας αποτέλεσε ο Wüster (1898–1977) με την Γενική Θεωρία Ορολογίας (General Terminology Theory), η οποία όρισε μια σειρά από αρχές για τη συλλογή και περιγραφή δεδομένων ορολογίας με τελικό στόχο την τυποποίηση της γλώσσας σε μια προσπάθεια επίλυσης της δια- και ενδο-γλωσσικής συνωνυμίας (Cabré Castellví, 2003). Ο Wüster έκανε λόγο για την προτεραιότητα της έννοιας, την ακρίβεια των εννοιών (μονοσημία/απόλυτη αντιστοχία μεταξύ έννοιας και όρου) και την απουσία συνωνυμίας, ενώ έδωσε έμφαση στο λεξιλόγιο, στη συγχρονική αντιμετώπιση των όρων και στον γραπτό λόγο. Το κλειδί της θεωρίας του βρίσκεται στην παραδοχή ότι μια έννοια είναι καθολική, ανεξάρτητη από πολιτισμικές διαφορές και επομένως η μόνη δυνατή διαφοροποίηση είναι εκείνη που προκύπτει από την ποικιλότητα των γλωσσών (διαφορετική ονομασία για το ίδιο αντικείμενο). Όμως, όπως παρατηρεί η Cabré Castellví (2003), οι θεωρητικές προσεγγίσεις του Wüster βασίστηκαν στις παρατηρήσεις του επί περιορισμένου αριθμού τεχνικών γλωσσών και επομένως η θεωρία που ανέπτυξε αφορά το τι πρέπει να είναι η ορολογία, προκειμένου να διασφαλιστεί η σαφής πολυγλωσσική επικοινωνία, και όχι το τι είναι στην πραγματικότητα σε όλη της την ποικιλότητα και πολλαπλότητα. Μπορεί αυτή για κάποιο καιρό υπήρξε το μοναδικό πλαίσιο αρχών για την καταγραφή της ορολογίας, μέσα από την κανονιστική/ρυθμιστική προσέγγισή της, ωστόσο δεν προσέφερε καμία ερμηνεία για τη σύνταξη και την πραγματολογία της τεχνικής γλώσσας και κατ' αυτήν την έννοια δεν θα μπορούσε να φανεί χρήσιμη στη μετάφραση. Οι ακόλουθες θεωρίες ήταν περιγραφικές, ως αντίδραση σε αυτήν, και καταδεικνύουν μια αυξανόμενη τάση ενσωμάτωσης αρχών από τη γνωστική γλωσσολογία, καθώς επικεντρώνονται στις κοινωνικές, επικοινωνιακές και γνωστικές πλευρές της ορολογίας (Faber Benítez, 2009:4), όπως η κοινωνιο-ορολογία (socioterminology), η Επικοινωνιακή Θεωρία της Ορολογίας (Communicative Theory of Terminology) και η κοινωνιογνωστική ορολογία (sociocognitive terminology) (L'Homme και συν., 2003).

Η κοινωνιο-ορολογία (Gaudin, 1993) αποδέχεται την ποικιλότητα της ορολογίας στα διάφορα περιβάλλοντα χρήσης και ορίζει ότι αυτή εξαρτάται από κοινωνικές και εθνικές παραμέτρους, καθώς σε διαφορετικές περιστάσεις επικοινωνίας οι ειδικοί μπορεί να δημιουργήσουν διαφορετικούς όρους για την ίδια έννοια ή περισσότερες από μια έννοιες για τον ίδιο όρο. Η πολυσημία και η συνωνυμία είναι

αναπόφευκτα παρούσες τόσο στην ορολογία όσο και στα τεχνικά κείμενα, ενώ η χρήση ενός όρου στη θέση κάποιου άλλου μπορεί να αντανάκλα τις γνώσεις, την κοινωνική και την επαγγελματική θέση των χρηστών, καθώς και τις σχέσεις εξουσίας μεταξύ των ομιλητών. Η διαφοροποίηση της ορολογίας, επίσης, αποκαλύπτει το γεγονός ότι τα συστήματα εννοιών και οι ορισμοί δεν είναι στατικά (Faber Benítez, 2009:7). Με βάση την επικοινωνιακή οπτική, οι όροι αποτελούν μονάδες λόγου, οι οποίες κατηγοριοποιούν τα άτομα ως μέλη μιας επαγγελματικής ομάδας και τα επιτρέπουν να επικοινωνούν και να αλληλεπιδρούν, αλλά και να μεταφέρουν τη γνώση τους προκειμένου να εκπαιδεύσουν νέους ειδικούς ή απλά με μεταδώσουν την εξειδικευμένη γνώση τους σε όσους θέλουν να μάθουν περισσότερα γύρω από ένα αντικείμενο. Οι ορολογικές μονάδες, επίσης, προκύπτουν από το ιδιαίτερο πεδίο γνώσης, την εννοιολογική δομή τους, το νόημα τους, τη λεξιλογική και σημασιολογική δομή και δυναμική τους και από το επικοινωνιακό συγκείμενο του εξειδικευμένου λόγου (Cabré, 2003:184). Η ορολογική πυκνότητα των κειμένων ποικίλλει ανάλογα με το επίπεδο εξειδίκευσής του: όσο πιο εξειδικευμένο το κείμενο, τόσο πιο έντονη η παρουσία ορολογίας. Συμπεραίνει, λοιπόν, κανείς ότι μια λειτουργία των όρων είναι η μετάδοση εξειδικευμένης γνώσης (Cabré, 2010:2). Η γνωστική μεταστροφή που σημειώθηκε στην γλωσσολογική θεωρία (Evans & Green, 2006) και η παραδοχή ότι η γλωσσική μορφή δεν μπορεί να μελετηθεί ανεξάρτητα από το νόημά της επηρέασαν και τον τομέα της ορολογίας και έδωσαν χώρο να αναπτυχθούν γνωστικές θεωρίες ορολογίας. Κατά την κοινωνιογνωστική ορολογία (Temmerman 2000), η γλώσσα δεν μπορεί να μελετηθεί ανεξάρτητα από τις έννοιες, καθώς παίζει ουσιστικό ρόλο στη σύλληψη των κατηγοριών· πολλές κατηγορίες δεν έχουν ευδιάκριτα όρια και για τον λόγο αυτό δεν μπορούν να οριστούν με ακρίβεια· η πολυσημία και η συνωνυμία συναντώνται συχνά στις εξειδικευμένες γλώσσες και για τον λόγο αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε οποιαδήποτε ρεαλιστική ανάλυση ορολογίας· και τέλος οι κατηγορίες, οι έννοιες και οι όροι εξελίσσονται με το πέρασμα του χρόνου και επομένως θα πρέπει να μελετώνται διαχρονικά.

Η γλωσσολογική, γνωστική και επικοινωνιακή διάσταση της ορολογίας δρουν αλληλοσυμπληρωματικά προς την κατεύθυνση μιας ολιστικής περιγραφής των όρων, αλλά αξιοποιήθηκαν ξεχωριστά για επιστημονικούς σκοπούς (Cabré, 2010:358). Όσον αφορά την πρακτική διάσταση, η ορολογία συλλέγεται από κείμενα που έχουν παραχθεί σε *πραγματικές* επικοινωνιακές συνθήκες. Αποτελεί προτεραιότητα η συλλογή όρων από αυθεντικά κείμενα κατά τη διαδικασία επεξεργασίας γλωσσάριων, ενώ μόνο στην περίπτωση που δεν υπάρχει ο αντίστοιχος λόγος γύρω από ένα θέμα σε μια δεδομένη γλώσσα, μόνο τότε μπορούν τα μεταφρασμένα κείμενα να λειτουργήσουν ως πηγές ορολογίας (Cabré, 2010:357).

Γλωσσολογία σωμάτων κειμένων (corpus linguistics)

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, η ορολογική έρευνα έχει στραφεί στα σώματα κειμένων για τον εντοπισμό και την εξαγωγή όρων, καθώς και την ανάπτυξη υπολογιστικών εργαλείων για την επεξεργασία, την τεκμηρίωση και την αξιολόγηση τους (Τζιάφα, 2009). Η γλωσσολογία σωμάτων κειμένων (corpus linguistics) έχει αρχίσει να γίνεται μια ολοένα και πιο διαδεδομένη γλωσσολογική μεθοδολογία τα τελευταία χρόνια. Με απλούς όρους, αυτή μπορεί να χαρακτηριστεί ως η μελέτη της γλώσσας με βάση δείγματα λόγου που αντλούνται από καθημερινά, υπαρκτά παραδείγματα γλωσσικής χρήσης (McEnery & Wilson, 2001). Οι Γούτσος & Φραγκάκη (2015:14) μιλάνε για συλλογή μεγάλου όγκου γλωσσικών δεδομένων και για αποθήκευσή τους σε ηλεκτρονική μορφή με τρόπο ώστε να ανακαλούνται με ταχύτητα και ακρίβεια με στόχο την ανάλυσή τους με κατάλληλες μεθόδους, προκειμένου να συναχθούν συμπεράσματα που ισχύουν και να προκύψουν γενικεύσεις για τη γλώσσα (Taghian & Teixeira, 2012:54). Ο Sampson (2001:6) ορίζει ως σώμα κειμένων «ένα εκτεταμένο δείγμα αυθεντικής χρήσης της υπό εξέταση γλώσσας, που συγκροτείται και χρησιμοποιείται ως πηγή στοιχείων για τη δημιουργία ή εξέταση υποθέσεων για τη φύση της γλώσσας». Επίσης, ως σώμα κειμένων ορίζεται «κάθε συλλογή τμημάτων μιας συγκεκριμένης γλώσσας σε ηλεκτρονική μορφή, τα οποία έχουν επιλεγεί με εξωτερικά κριτήρια έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αντιπροσωπευτικό δείγμα μιας γλώσσας ή μιας γλωσσικής ποικιλίας» (Sinclair, 2005). Η γλωσσολογία σωμάτων κειμένων ασχολείται με μια σειρά από κείμενα που μπορούν να διαβαστούν από υπολογιστή και που αποτελούν την κατάλληλη βάση πάνω στην οποία μπορεί να στηριχτεί η μελέτη μιας σειράς από ερευνητικά ερωτήματα. Ο όγκος αυτών των κειμένων είναι τέτοιος που καθιστά απαγορευτική την ανάλυση από ανθρώπινο χέρι μέσα σε λογικά χρονικά πλαίσια και με αποφυγή σημαντικών λαθών. Κατά συνέπεια, τα σώματα κειμένων επιτρέπουν τους χρήστες να αναζητούν πληροφορίες γρήγορα και αξιόπιστα (McEnery, & Hardie, 2011). Ανεξάρτητα από τους ορισμούς, τα κείμενα που περιλαμβάνονται στα σώματα κειμένων δεν προέρχονται κατά κανόνα από πειραματικές διαδικασίες, αλλά δημιουργήθηκαν για σκοπούς της επικοινωνιακής αλληλεπίδρασης και όχι για τους στόχους της εκάστοτε γλωσσολογικής έρευνας και φέρουν ορισμένα χαρακτηριστικά. Δεν βασίζονται σε εικασίες ή στη διαίσθηση των ερευνητών, αλλά στην πραγματικότητα γλωσσικών αλληλεπιδράσεων που προϋπάρχουν· έχουν συλλεγεί με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και αρχές, και όχι με τυχαίο ή ανεκδοτολογικό τρόπο· δεν προέρχονται από πειραματικές ή άλλες τεχνητές συνθήκες, αλλά από την αυθόρμητη φυσική παραγωγή λόγου των ομιλητών μιας γλώσσας· περιλαμβάνουν ολόκληρα κείμενα ή τμήματα κειμένων και δεν περιορίζονται σε μεμονωμένες λέξεις ή προτάσεις, διαθέτουν μεγάλο όγκο και δεν περιορίζονται σε λίγα παραδείγματα (Γούτσος & Φραγκάκη, 2015:16).

Τα σώματα κειμένων παίζουν σημαίνοντα ρόλο στη μετάφραση, γιατί παρέχουν πληροφορίες για τη γλώσσα-στόχο και τη γλώσσα-πηγή, για την πιθανή ισοδυναμία μεταξύ τους, καθώς επίσης και για την ίδια τη γλώσσα της μετάφρασης. Ηλεκτρονικά σώματα κειμένων μας παρέχουν το αναγκαίο υλικό με τη μορφή κειμένων που μπορούν να διαβαστούν από έναν υπολογιστή, είτε αυτά είναι πρωτότυπα είτε

μεταφράσεις, και τα οποία μπορούν να αναλυθούν με διάφορους τρόπους (García, 2015:401). Τα μονόγλωσσα σώματα κειμένων αποτελούν πολύτιμη πηγή πληροφοριών για τον έλεγχο διαφόρων φαινομένων στη γλώσσα-στόχο με βάση αυθεντικά δεδομένα, ενώ τα πολύγλωσσα σώματα κειμένων (δυο ή περισσότερα μονόγλωσσα σώματα κειμένων σε διαφορετικές γλώσσες) χρησιμεύουν στον εντοπισμό των χαρακτηριστικών τρόπων με τους οποίους διαφορετικές γλώσσες εκφράζουν παρόμοια νοήματα (Shen, 2010:182). Τα συγκρίσιμα σώματα κειμένων, που περιλαμβάνουν κείμενα από δύο γλώσσες, χωρίς να αποτελούν μεταφράσεις το ένα του άλλου, μπορούν να βελτιώσουν τη γλωσσική συνειδητότητα των μεταφραστών και να χρησιμεύσουν στην επιλογή του κατάλληλου όρου ή της αντίστοιχης ιδιωματικής έκφρασης ή μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία βάσεων δεδομένων ορολογίας, καθώς μέσω των καταλόγων συχνότητας ή των λέξεων-κλειδιών βοηθούν να απομονωθούν οι όροι στις γλώσσες των σωμάτων κειμένων. Πρόκειται για κείμενα με την ίδια θεματολογία και κοινά χαρακτηριστικά, όπως έκταση, ημερομηνία, κοινό, ώστε να μπορούν να είναι συγκρίσιμα. Όμως, η συλλογή και η αξιοποίηση τέτοιους είδους κειμένων δεν είναι εύκολη λόγω πρακτικών προβλημάτων κατά την αντιστοίχιση των δυο σωμάτων κειμένων (García, 2015:401). Τέλος, τα παράλληλα σώματα κειμένων (πρωτότυπο έργο και το μετάφρασμά του ή περισσότερα από ένα μεταφράσματα του σε δυο τουλάχιστον διαφορετικές γλώσσες, όπως τα κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης) αποδεικνύονται εξαιρετικά χρήσιμα στη μελέτη της ισοδυναμίας μεταξύ δυο γλωσσών (Γούτσος & Φραγκάκη, 2015:187-191), καθώς και στην πρακτική της μετάφρασης, στην εκπαίδευση μεταφραστών, στη δίγλωσση λεξικογραφία και στη μηχανική μετάφραση μεταξύ άλλων (García, 2015:401). Το είδος σώματος κειμένου που θα χρησιμοποιηθεί εξαρτάται από τον ερευνητικό σκοπό: ο βαθμός ομοιογένειας ενός σώματος κειμένων αποτελεί παράγοντα που καθορίζει πόσο κατάλληλο είναι αυτό για το είδος των ερευνητικών ερωτημάτων (McEnery, & Hardie, 2011; Shen, 2010). Τα κριτήρια σχεδιασμού ενός σώματος κειμένων εξαρτώνται από τη χρήση για την οποία αυτό προορίζεται και από την ιδέα ότι τα σώματα κειμένων θα πρέπει κατά κάποιον τρόπο να είναι αντιπροσωπευτικά ενός συγκεκριμένου είδους γλωσσικής παραγωγής και πρόσληψης. Τα κριτήρια σχεδιασμού περιλαμβάνουν αποφάσεις για την συμπερίληψη γραπτών και προφορικών γλωσσών, για τα είδη κειμένων που θα πρέπει να συμπεριληφθούν και για το κατά πόσο θα συμπεριληφθούν δείγματα κειμένων ή ολόκληρα κείμενα (Shen, 2010:182).

Παρόλα αυτά, η γλωσσολογία σωμάτων κειμένων δεν μπορεί να θεωρηθεί κλάδος της γλωσσολογίας με τον ίδιο τρόπο που θεωρούνται η σύνταξη (syntax), η σημασιολογία (semantics), η κοινωνιογλωσσολογία (sociolinguistics) κτλ, καθώς, ενώ οι τελευταίες επικεντρώνονται στη μελέτη κάποιας διάστασης της χρήσης της γλώσσας, η γλωσσολογία σωμάτων κειμένων είναι περισσότερο μια μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για τη διερεύνηση γλωσσολογικών ερωτημάτων, παρά αποτελεί άλλη μια διάσταση της γλώσσας (McEnery & Wilson, 2001).

Όσον αφορά την ελληνική γλώσσα, σε αντίθεση με άλλες γλώσσες, τα ελληνικά δεν έχουν επωφεληθεί στο μέγιστο βαθμό από την ανάπτυξη της γλωσσολογίας σωμάτων κειμένων. Έως τώρα, μόνο

δυσω βασικά σώματα αναφοράς έχουν δημιουργηθεί: ο Εθνικός Θησαυρός Ελληνικής Γλώσσας (ΕΘΕΓ) με 47 εκατομμύρια λέξεις (κείμενα από το 1976 έως το 2007) και το Σώμα Ελληνικών Κειμένων (ΣΕΚ) με 30 εκατομμύρια λέξεις (κείμενα από τις δεκαετίες του 1990 και του 2000). Και τα δύο είναι συγχρονικά σώματα κειμένων, καθώς παρέχουν μια εικόνα μιας συγκεκριμένης περιόδου της ελληνικής γλώσσας. Στην παρούσα φάση τρέχει ένα πρόγραμμα από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών με στόχο τη συγκρότηση και ανάλυση ενός διαχρονικού σώματος κειμένων της Ελληνικής του 20^{ου} αιώνα με εύρος 20 εκατομμύρια λέξεις που θα ενσωματωθεί στο ΣΕΚ. Το πρόγραμμα στοχεύει να καλύψει την ανάγκη για διαχρονική μελέτη της Ελληνικής για τις πρώτες εννέα δεκαετίες του 20ού αιώνα. Το σώμα κειμένων σχεδιάζεται με σκοπό τη μελέτη περιοχών της πρόσφατης γραμματικής και λεξιλογικής αλλαγής, όπως η μελέτη των νεολογισμών, της παραγωγικής μορφολογίας στην εξέλιξή της, της συντακτικής και λεξιλογικής αλλαγής στα Ελληνικά μέσω της ανάλυσης αυθεντικών κειμένων και στοχεύει και στην εξέταση ευρύτερων κοινωνιογλωσσικών θεμάτων (π.χ. διγλωσσία, πολυτονικό-μονοτονικό κ.λπ.) (<http://greekcorpus20.phil.uoa.gr/greek-corpus-20.html>).

Δημιουργία Γλωσσάριου

Είναι ευρέως γνωστό ότι για την παραγωγή μιας καλής ποιότητας μετάφρασης είναι απαραίτητη μια ποικιλία από πηγές αναφοράς. Όσο πιο εξειδικευμένο το κείμενο, τόσο μεγαλύτερη ανάγκη υπάρχει για συγκεκριμένες πηγές ορολογίας (Tagnin & Teixeira, 2012:51). Για τον λόγο αυτό, τα δίγλωσσα γλωσσάρια θεωρούνται σημαντικά. Η σχετική έρευνα πάνω στη χρήση βοηθητικού υλικού κατέδειξε αξιοσημείωτο ενδιαφέρον για δίγλωσσο υλικό και για πόρους προερχόμενους από μελετητές ορολογίας και λεξικογράφους, παρά για αυτόνομη ερμηνεία μέσω σωμάτων κειμένων, μηχανές αναζήτησης κτλ. Φαίνεται ότι τέτοιου είδους πηγές δημιουργούν στους χρήστες ένα αίσθημα ασφάλειας (Tsakona, 2007:124).

Η δημιουργία δίγλωσσου εξειδικευμένου γλωσσάριου μπορεί να αποδειχτεί χρήσιμη, προκειμένου να σχηματοποιηθεί η γνώση, να διευκολυνθεί η εκμάθηση και η κατανόηση εννοιών και να δημιουργηθεί ένα σημείο αναφοράς για την αναζήτηση συγκεκριμένων πληροφοριών (Ferneda et al, 2012:632). Επίσης, φαίνεται να συνδέεται με την προσπάθεια τυποποίησης της ορολογίας, καθώς περιλαμβάνει την απόδοση της ορολογίας στη γλώσσα-στόχο και την παρουσίαση της με μια συγκεκριμένη μορφή δίνοντας με αυτόν τον τρόπο χαρακτήρα εγκυρότητας στους προτεινόμενους όρους (Tsakona, 2007:122). Η διευκρίνιση των όρων σε ένα δεδομένο πεδίο και οι συνακόλουθοι ορισμοί τους συμβάλλουν στη μείωση της ανακρίβειας και της ασάφειας. Το σημαντικότερο βήμα κατά την κατασκευή ενός γλωσσάριου είναι η απόφαση του ποιοι όροι θα συμπεριληφθούν και να εντοπιστούν αυτοί οι όροι (Arora et al, 2017:918), να αναζητηθούν τα μεταφραστικά τους ισοδύναμα (είτε αυτά υπάρχουν είτε πρέπει να δημιουργηθούν) και να παρουσιαστεί η χρήση τους σε κατάλληλο συγκείμενο. Στην περίπτωση

ύπαρξης πολλαπλών όρων για την ίδια έννοια, ο συντάκτης του γλωσσάριου θα πρέπει να αξιολογήσει τις ήδη υπάρχουσες επιλογές. Όλα αυτά υπογραμμίζουν την ανάγκη σημασιολογικής διαφάνειας και ακρίβειας της ορολογίας και καταδεικνύουν την ύπαρξη συστηματικών σημασιολογικών σχέσεων με άλλα στοιχεία της γενικής γλώσσας (Tsakona, 2007:140). Υπάρχουν, ωστόσο, πολλές παρανοήσεις γύρω από το θέμα της (τεχνικής) μετάφρασης και όλες μπορούν να συνοψιστούν στο εξής: στην ιδέα ότι τα (τεχνικά) κείμενα μπορούν να περιοριστούν στο ορολογικό τους περιεχόμενο. Στην τεχνική μετάφραση, η ορθή χρήση της ορολογίας από μόνη της δεν εγγυάται ότι το παραγόμενο αποτέλεσμα θα αποτελέσει μια καλή μετάφραση (Korning Zethsen, 1999 και Wright, 1993 αναφορά σε Tagnin & Teixeira, 2012:52). Καθένας πρέπει να έχει κατά νου ότι ο μεταφραστής παράλληλα παράγει ένα κείμενο και για τον λόγο αυτό θα πρέπει να γνωρίζει πώς χρησιμοποιείται μια λέξη και πώς αυτή συσχετίζεται με άλλες. Με αυτήν την έννοια, ένα από τα βασικά μειονεκτήματα των πηγών αναφοράς τεχνικής ορολογίας είναι ότι οι καταχωρήσεις γενικά περιλαμβάνουν μόνο ουσιαστικά και επίθετα, ενώ ελάχιστη σημασία δίνεται σε λέξεις που επιτελούν άλλη γραμματική λειτουργία (Tagnin & Teixeira, 2012:53).

Για τους λόγους αυτούς, φαίνεται φυσικό ότι ένα γλωσσάρι που βασίζεται σε ένα σώμα κειμένων να μπορεί να ανταποκριθεί στις προαναφερόμενες ανάγκες των μεταφραστών, καθώς ένα σώμα κειμένων μπορεί να δημιουργηθεί με βάση τις ανάγκες του μεταφραστή, μπορεί διαρκώς να επικαιροποιείται και, όταν έχει στηθεί προσεκτικά, μπορεί να περιέχει αυθεντικά παραδείγματα κειμένων (Tagnin & Teixeira, 2012:54). Η διαδικασία δημιουργίας γλωσσάριου, όμως, είναι μια επίπονη διαδικασία που απαιτεί εκτεταμένη δουλειά από ειδικούς στον εκάστοτε τομέα. Έτσι, αυτοματοποιημένες ή ημι-αυτοματοποιημένες διαδικασίες εξαγωγής ορολογίας, βασισμένες σε υπολογιστικούς αλγόριθμους για την επεξεργασία της φυσικής γλώσσας (ΕΦΓ), μπορούν να μειώσουν σημαντικά την προσπάθεια που χρειάζεται για τη δημιουργία γλωσσάριου από εξειδικευμένα κείμενα (Ferneda et al, 2012:632). Οι προσεγγίσεις που αφορούν την εξαγωγή ορολογίας μπορούν σε γενικές γραμμές να διαχωριστούν σε τρεις κατηγορίες: τις γλωσσολογικές, τις στατιστικές και τις υβριδικές προσεγγίσεις. Οι γλωσσολογικές στοχεύουν στον καθορισμό τεχνικών για τον εντοπισμό όρων με βάση τις γλωσσολογικές τους ιδιότητες (π.χ. μέρος του λόγου): οι στατιστικές προσδιορίζουν αλγόριθμους για την επιλογή των πιο σχετικών όρων μέσα από μια λίστα «υποψήφιων» όρων με βάση στατιστικές μετρήσεις (π.χ. συχνότητες): τέλος, οι υβριδικές προσεγγίσεις αξιοποιούν έναν συνδυασμό από γλωσσολογικά μεταδεδομένα και στατιστικές μετρήσεις (Arora et al, 2014). Πολύ γνωστά υβριδικά εργαλεία είναι τα: JATE (*Java Automatic Term Extraction toolkit*), TextRank, TOPIA, TermRaider. Πολύ σημαντικά, επίσης είναι τα εργαλεία με δίγλωσσο ή πολύγλωσσο ενσωματωμένο δημιουργό συμφράσεων που επιτρέπει στους ερευνητές να εντοπίσουν όλες τις περιπτώσεις όπου εμφανίζεται ένα μόρφημα, μια λέξη, μια φράση, μια πρόταση σε μια γλώσσα και η αντιστοίχιση τους με την αντίστοιχη μετάφραση σε κάποια άλλη γλώσσα. Δυο τέτοια εργαλεία είναι τα *MultiConcord* και *Paraconc* (Granger, 2003:24).

Μεθοδολογία

Σε μια προσπάθεια να καταγραφούν και να οργανωθούν οι έννοιες και οι όροι του δίκαιου του ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και να μελετηθεί η σημασιολογική (semantic) συμπεριφορά τους σε διάφορες γλώσσες (στην προκειμένη περίπτωση στο ζεύγος γλωσσών ελληνικά-γαλλικά), δημιουργήθηκε ένα δίγλωσσο γλωσσάρι όρων μέσα από τη μελέτη κειμένων της ευρωπαϊκής νομοθεσίας του ανταγωνισμού, των κανονιστικών πράξεων επί του θέματος, αλλά και των δικαστικών αποφάσεων που εκδόθηκαν συνακόλουθα, με βάση τα προηγούμενα. Αρχικά, έγινε ο διαχωρισμός των σχετικών κειμένων και η κατηγοριοποίηση τους σε νομοθεσία (οδηγίες & κανονισμοί), πράξεις (ανακοινώσεις, συστάσεις, αποφάσεις της ευρωπαϊκής επιτροπής/των ευρωπαϊκών κοινοτήτων, κατευθυντήριες γραμμές) και δικαστικές αποφάσεις. Τα κείμενα αποθηκεύτηκαν σε δυο μορφές: .pdf και .txt . Στη συνέχεια, αναζητήθηκε και εγκαταστάθηκε στον υπολογιστή το freeware “Antconc” με το οποίο έγινε η αποδελτίωση των σχετικών με το δίκαιο του ανταγωνισμού όρων. Τα εργαλεία του Antconc που αξιοποιήθηκαν κατά τη διαδικασία ήταν το concordance tool, με το οποίο καθίσταται δυνατό να παρουσιαστούν οι συμφράσεις και το οποίο επιτρέπει να δει κανείς το πώς χρησιμοποιούνται οι λέξεις και οι όροι μέσα σε ένα σώμα κειμένων με συγκεκριμένο στα αριστερά και τα δεξιά του κάθε λήμματος, το file view tool, με το οποίο μπορούσε κανείς να δει το σύνολο κάποιου αρχείου από εκείνα που είχαν εισαχθεί στο Antconc και το word list tool, το οποίο μετράει όλες τις λέξεις μέσα σε ένα σώμα κειμένων και τις παρουσιάζει σε λίστα κατά φθίνουσα σειρά. Το πλεονέκτημα του τελευταίου έγκειται στο ότι μπορεί να φανεί η συχνότητα των λέξεων, αλλά και να εμφανιστούν όλες οι λέξεις που υπάρχουν μέσα σε ένα σώμα κειμένων και θα μπορούσαν να αποτελούν ειδική ορολογία (κάτι τέτοιο μπορεί αν διασταυρωθεί με το concordance tool όπου βλέπει κανείς τη λέξη μέσα σε συγκεκριμένο). Συνολικά, με το Antconc ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να αναζητήσει κάποιον συγκεκριμένο όρο ή συνδυασμό όρων μέσα σε ένα κείμενο ή σώματα κειμένων. Η δυνατότητα του λογισμικού, όχι μόνο να βρει τη λέξη μέσα στα κείμενα, αλλά και η ικανότητά του να μας δώσει όλα τα σχετικά παραδείγματα όπου αυτή απαντάται ήταν μια επιπρόσθετη σημαντική βοήθεια για τη δημιουργία του γλωσσάριου της παρούσας έρευνας. Αρχικά, στο Antconc εισήχθησαν τα σώματα κειμένων σχετικά με τη νομοθεσία. Αφού δημιουργήθηκε η λίστα των όρων μέσω του Word List tool, έγινε η εκκαθάριση των λέξεων που αποτελούσαν ορολογία στο δίκαιο του ανταγωνισμού. Όταν μια λέξη προερχόταν από τη γενική γλώσσα και δεν υπήρχε βεβαιότητα ότι λειτουργούσε ως εξειδικευμένος όρος, το Concordance tool έδινε τη λύση. Δημιουργήθηκε ένα αρχείο Excel όπου οι ελληνικοί όροι κατέλαβαν την πρώτη στήλη. Για την εύρεση του αντίστοιχου γαλλικού όρου χρησιμοποιήθηκε το online εργαλείο <https://youalign.com/CreateUser.aspx>, το οποίο διαθέτει δωρεάν βασική έκδοση. Η κύρια δυνατότητα που προσφέρει το συγκεκριμένο εργαλείο και που αποδείχτηκε πολύτιμη για το συγκεκριμένο έργο ήταν παραλληλοποίηση των κειμένων επιλογής που μείωσε σημαντικά

τον χρόνο αναζήτησης των αντίστοιχων όρων (κάθε ελληνικός όρος εντοπίζονταν και αντιστοιχιζόταν με τον αντίστοιχο γαλλικό με μεγαλύτερη ευκολία και οικονομία χρόνου). Έτσι, στη δεύτερη στήλη του γλωσσάριου προστέθηκε ο γαλλικός αντίστοιχος όρος. Να σημειωθεί ότι δημιουργήθηκαν τρία διαφορετικά γλωσσάρια (ένα για κάθε σώμα κειμένων), αν και υπήρξε ευρεία αλληλοεπικάλυψη: πολλοί όροι συναντήθηκαν και στις τρεις κατηγορίες, αλλά έγινε η επιλογή να συμπεριληφθούν μόνο σε μια από τις τρεις λίστες. Η ίδια διαδικασία επαναλήφθηκε και για τα άλλα δυο σώματα κειμένων.

Αποτελέσματα- Συζήτηση

Κατά τη χρήση του εργαλείου Word List, το AntConc υπολογίζει αυτόματα πόσα tokens και πόσα types περιέχει το προς επεξεργασία σώμα κειμένων. Ο όρος “token” αναφέρεται στο συνολικό αριθμό των λέξεων ενός κειμένου, ανεξάρτητα από το πόσο συχνά αυτές εμφανίζονται (δηλ. μέσα σε αυτόν τον αριθμό υπολογίζονται και οι διαφορετικές μορφές της ίδιας λέξης) , ενώ ο όρος “type” αποδίδει τον αριθμό των διαφορετικών λέξεων, σύμφωνα με το Wordsmith Tools (Πηγή: http://www.lexically.net/downloads/version5/HTML/index.html?type_token_ratio_proc.htm). Αυτή η αναλογία αποτελεί δείκτη γλωσσικής ποικιλίας, παρόλο που η εγκυρότητα αυτού αμφισβητείται από διάφορους ερευνητές. Πιο συγκεκριμένα στη δική μας περίπτωση:

	tokens	types
Νομοθεσία_ελληνικά	176.288	13.584
Κοινοτικές πράξεις_ελληνικά	314.629	32.711
Δικαστικές αποφάσεις_ελληνικά	1.132.235	38.088
Νομοθεσία_γαλλικά	188.824	9.533
Κοινοτικές πράξεις_γαλλικά	376.466	20.847
Δικαστικές αποφάσεις_γαλλικά	1.322.255	23.334

Πίνακας 1. Στατιστικά στοιχεία ανά γλώσσα & ανά σώμα κειμένων

Και οι δυο γλώσσες παρουσιάζουν εξίσου υψηλούς αριθμούς tokens, καθώς τόσο τα ελληνικά όσο και τα γαλλικά είναι κατεξοχήν κλιτικές γλώσσες, γεγονός που σημαίνει ότι η κάθε λέξη μπορεί να παρουσιάζεται σε πολλές διαφορετικές μορφές μέσα στο ίδιο σώμα κειμένων (αριθμός, γένη, χρόνοι, εγκλίσεις κτλ). Αυτό γίνεται ακόμα πιο εμφανές αν μελετηθεί η αναλογία μεταξύ tokens και types ανά γλώσσα και ανά σώμα κειμένων. Από την άλλη, όταν κοιτάξει κανείς τον αριθμό των ελληνικών γλωσσικών τύπων σε αντιπαράβολη με τους γαλλικούς στα αντίστοιχα σώματα κειμένων (π.χ. στο σώμα κειμένων «Νομοθεσία» 13.584 ελληνικοί τύποι έναντι 9.533 γαλλικών), αντιλαμβάνεται ότι τα ελληνικά παρουσιάζουν σαφή γλωσσική ευρύτητα και γλωσσικό πλούτο. Όπως αναφέρουν οι Βαλεοντής & Κριμπάς (2014:129), τα ελληνικά διαθέτουν έναν σημαντικό αριθμό «τεχνικών» όρων σε σύγκριση με άλλες νομικές γλώσσες,

γεγονός το οποίο οφείλεται στα πολυάριθμα προθέματα τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή νέων όρων από απλές λέξεις και στην ευκολία σύνθεσης (δημιουργίας σύνθετων λέξεων) που χαρακτηρίζει την ελληνική γλώσσα.

Κατά την κατάρτιση του δίγλωσσου γλωσσάριου, η αναζήτησή μας καρποφόρησε 431 όρους στο πεδίο της νομοθεσίας, 437 όρους στις κοινοτικές πράξεις και 428 στις δικαστικές αποφάσεις. Σκοπός αυτών των κειμένων είναι να παρουσιάσει, σε όποιον ενδιαφέρεται (κυρίως γνώστες του νομικού αντικειμένου & ανθρώπους που τους αφορά άμεσα ή έμμεσα το δίκαιο του ανταγωνισμού), πληροφορίες (δικαστικές αποφάσεις, κανονιστικές πράξεις και νομοθεσία) οι οποίες έχουν δεσμευτική ισχύ για τα κράτη-μέλη, καθώς επηρεάζουν την εθνική τους νομοθεσία. Για τον λόγο αυτό και η μετάφραση θα πρέπει να είναι ιδιαιτέρως προσεγμένη και φροντισμένη, γιατί οποιαδήποτε μεταφραστική αστοχία μπορεί να οδηγήσει σε παρανόηση και παραπληροφόρηση. Τα κείμενα που εξετάστηκαν εμπίπτουν στο ειδικό πεδίο της νομικής μετάφρασης και η όροι αντλούνται από τη νομική ορολογία.

Παρατηρώντας τη δίγλωσση ορολογία που προέκυψε, μπορούν να γίνουν ορισμένες παρατηρήσεις ανάμεσα στις δύο γλώσσες. Όροι που στα ελληνικά αποδίδονται μονολεκτικά, στα γαλλικά μπορεί να αποδίδονται περιφραστικά (ή και το αντίστροφο), γεγονός που ως ένα βαθμό μπορεί να αντανakλά, όχι μόνο τη διαφορετική συμπεριφορά των γλωσσών, αλλά και τις διαφορές στα επιμέρους συστήματα δικαίου.

Ελληνικά	Γαλλικά
άδεια εκμετάλλευσης	licence
αντίδικος	partie adverse
απόφαση (τελεσίδικη) παράβασης	décision (définitive) constatant une infraction
δημόσια αρχή επιβολής νόμου	autorité agissant dans l'intérêt public
διωκτική αρχή	autorité chargée des poursuites
αριθμός απασχολούμενων	effectif
πρόσθετη δαπάνη	surcoûts
δήλωση επιεικούς μεταχείρισης	déclaration effectuée en vue d'obtenir la clémence
διαγραφή χρεών	radiation
δραστηριότητα εξαγωγική	activité liée à l'exportation
αντιανταγωνιστικός (περιορισμός)	(restriction ayant des effets) anticoncurrentiels

Πίνακας 2. Μονολεκτική ή/και περιφραστική απόδοση όρων στις δυο γλώσσες

Επιπρόσθετα, τόσο τα γαλλικά όσο και τα ελληνικά είναι γλώσσες μορφολογικά πλούσιες με γένη και αριθμούς. Η έλλειψη, όμως, πτωτικών καταλήξεων στα γαλλικά δημιουργεί την υποχρέωση οι όροι (επίθετα και ουσιαστικά) να αποδίδονται είτε με την πρόθεση de/ à + ουσιαστικό είτε με de/ à + απαρέμφατο (μετάταξη κατά Vinay & Dabernet). Αξιοσημείωτη είναι και η συμπεριφορά των γαλλικών κατά την οποία ενεργητικά ρήματα των ρήματα των ελληνικών αποδίδονται με τη σύνταξη être + επίθετο ή participe passé (σε αυτήν την τελευταία περίπτωση το ενεργητικό ρήμα αποδίδεται με παθητική σύνταξη). Για παράδειγμα:

Ελληνικά	Γαλλικά
ανάγω στην αξία	être actualisé à valeur
αντιβαίνω	être contraire
διαδικασία, πτωχευτική (συλλογική)	procédure (collective) d'insolvabilité
δικαίωμα ακρόασης	droit d'être entendu
δικαίωμα παροχής αγαθών	droit de fournir des biens
ενίσχυση επενδυτική	aide à l'investissement
προνομιακή μεταχείριση	en favorisant l'entreprise publique privilégiée

Πίνακας 3. Έλλειψη πτωτικών καταλήξεων στα γαλλικά και οι συνέπειες της

Ενδιαφέρον είναι ακόμα να τονιστεί ότι τα γαλλικά διατηρούν όρους από τα λατινικά, κάτι το οποίο δεν παρατηρείται πολύ συχνά στα ελληνικά τα οποία αποδίδουν τους συγκεκριμένους όρους με λέξεις από την καθαρεύουσα. Αξιοσημείωτη είναι από την άλλη και η χρήση αγγλικών όρων (κυρίως για νεολογισμούς που έχουν παραχθεί για τις ανάγκες της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας), παρόλο που στα ελληνικά συνήθως οι όροι αυτοί μεταγράφονται (π.χ. καρτέλ).

Ελληνικά	Γαλλικά
διαφυγόν κέρδος	lucrum cessans (ή anqué à gagner)
επιτόκιο ανταλλαγής	swap
εκ των προτέρων	ex ante
εμπορία δικαιωμάτων	échange de quotas
κατ'αναλογία	au prorata
δικαιόχρηση	franchise
εταιρεία κρατική χαρτοφυλακίου	holding public
αντίποινα (ντάμπινγκ)	représailles (dumping)

Πίνακας 4. Λατινικοί/αγγλικοί όροι στη γαλλική και ελληνική νομική ορολογία

Τέλος, η ύπαρξη πολλών διαφορετικών όρων στα γαλλικά που αντιστοιχούν σε έναν κοινό όρο στα ελληνικά μπορεί να προκαλέσει δυσκολίες κατά το μεταφραστικό έργο. Στο σημείο αυτό, ο μεταφραστής πρέπει να είναι άριστος γνώστης και των δυο γλωσσών, ώστε να μπορεί να πιάσει τις πολύ λεπτές σημασιολογικές αποχρώσεις της εκάστοτε γλώσσας.

Ελληνικά	Γαλλικά
αρχή	autorité/ principe
κεφάλαιο/α	fonds/ capital
όριο	seuil/plafond
όρος	condition/base/terme
ποσοστό	taux/pourcentage

Πίνακας 5. Γαλλική πολυσημία

Εκτός από τα παραπάνω παραδείγματα, ειδική αναφορά μπορούμε να κάνουμε στο ρήμα *saisir*, το οποίο συναντάται σε αυτού του είδους τα κείμενα, και αποδίδεται είτε ως προσφεύγω (π.χ. οι προσφεύγουσες **προσέφυγαν** στον σύμβουλο ακροάσεων → *les requérantes ont saisi le conseiller-auditeur*) είτε ως απευθύνομαι (π.χ. [...] απόκειται να εξετάζουν αν πρέπει να **απευθυνθούν** στο Δικαστήριο... → [...] *de vérifier si elles doivent saisi la Cour ...*) είτε ως υποβάλλω (π.χ. [...] μπορεί να **υποβάλει** στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα.. → [...] *elle pourrait saisi la Cour d'une demande préjudicielle...*). Το ίδιο ρήμα βρέθηκε να αποδίδεται και ως προκύπτω (π.χ. [...] ώστε να **προκύπτουν** οι συνθήκες λειτουργίας... → [...] *afin de saisi les conditions de fonctionnement...*) και ως αντιλαμβάνομαι (π.χ. [...] αλλά και προκειμένου οι εν λόγω επιχειρήσεις να είναι σε θέση να **αντιληφθούν** την έκταση του καθήκοντός τους συνεργασίας... → [...] *mais aussi de mettre celles-ci en mesure de saisi la portée de leur devoir de collaboration ...*), έννοιες που δεν είναι και τόσο κοντινές στις προηγούμενες και στο νομικό συγκείμενο. Όσον αφορά τις δικαστικές αποφάσεις, η γαλλική χρησιμοποιεί εξίσου τα ρήματα *décider* (εμφάνιση σε 37 από τα 81 κείμενα που συμπεριλαμβάνονταν στο σώμα κειμένων σε 74 περιπτώσεις) και *statuer sur* (εμφάνιση σε 49 από τα 81 κείμενα σε 141 περιπτώσεις), με το *statuer* να παρουσιάζει ελαφρώς υψηλότερη συχνότητα εμφάνισης.

Μπορεί μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης να γίνεται προσπάθεια σύγκλισης των διαφόρων συστημάτων στις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, ωστόσο ακόμα υπάρχουν σημαντικές διαφορές στις εκάστοτε εθνικές υπηρεσίες και τα διάφορα εθνικά συστήματα. Κατ' αυτήν την έννοια, απαντώνται όροι που αφορούν θεσμούς και υπηρεσίες σε μια γλώσσα για τους οποίους δεν υπάρχει απόλυτη νομική ισοδυναμία σε κάποια άλλη. Σε αυτήν την περίπτωση, επιλέγεται η μέθοδος της κατά λέξη μετάφρασης ή η απόδοση με έναν όρο που να μην υπάρχει σε μιαν άλλη γλωσσική πραγματικότητα, αλλά μπορεί να μην αποτελεί ακριβή μετάφραση. Για παράδειγμα, το *Imposta Municipale Propria* (ιταλικά) αποδόθηκε ως *taxe*

municipale propre στα γαλλικά με κατά λέξη μετάφραση (μάλιστα είχε διατηρηθεί και ο αρχικός ιταλικός όρος στη μετάφραση), ενώ στα ελληνικά ο αντίστοιχος όρος είναι ο ενιαίος φόρος ακίνητης περιουσίας που μπορεί να μην είναι δημοτικός, αλλά είναι το σχεδόν μεταφραστικό ισοδύναμο έτσι ώστε ο έλληνας αναγνώστης να το ανάγει άμεσα στη δική του πραγματικότητα. Κατά τον ίδιο τρόπο, η απόδοση του όρου υπηρεσία διπλωματικών διαφορών υποδηλώνει κατά λέξη μετάφραση από το κείμενο-πηγή, καθώς δεν υφίσταται τέτοια υπηρεσία στην Ελλάδα (με τα καθήκοντα αυτά είναι επιφορτισμένο το διπλωματικό σώμα). Κατά λέξη μετάφραση αποτελεί και το ελληνικό Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών στο οποίο αντιστοιχεί l'Institut grec de recherches géologiques et minières (όπου, όμως, η ίδια ακριβώς υπηρεσία με την ίδια απόδοση υπάρχει και στη Γαλλία, επομένως δεν δημιουργείται καμία σύγχυση για το πώς θα μπορούσε να αποδοθεί ο όρος). Ο εθνικός οργανισμός κοινωνικών ασφαλίσεων (ΙΚΑ) αποδόθηκε κατά λέξη ως organisme national de sécurité sociale (ΙΚΑ), αν και στη Γαλλία ο ακριβής τίτλος της υπηρεσίας είναι service public de la securite nationale. Σε αυτές της περιπτώσεις ενδεχομένως παίζει ρόλο ποια είναι η γλώσσα εργασίας του αρχικού κειμένου, με άλλα λόγια ποια είναι η γλώσσα-πηγή. Σε αυτό το σημείο κρίνεται σκόπιμο να γίνουν και δυο επιπλέον παρατηρήσεις. Πρώτον, οι επωνυμίες των εταιρειών δεν μεταφράζονται παρά μεταγράφονται, ακόμα και στην περίπτωση εταιρειών που υπάρχουν και στη Γαλλία, όπως η ΔΕΗ. Το ελληνικό Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού ΑΕ (ΔΕΗ) μεταγράφηκε ως Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI) και δεν αποδόθηκε ως Électricité de France (EDF), που είναι ακριβώς η ίδια αντίστοιχη περίπτωση στη Γαλλία. Εξάλλου, μια τέτοια μεταφραστική επιλογή δεν θα ήταν ορθή γιατί δεν γίνεται να αντικατασταθεί ένας όρος της ελληνικής πραγματικότητας με τον αντίστοιχο γαλλικό ή το αντίστροφο (αυτή είναι μια πρακτική που συνηθέστερα θα την συναντήσουμε στη λογοτεχνική μετάφραση εκεί όπου η πολιτισμική αντιστοιχία φέρει άλλη βαρύτητα. Δεύτερον, μέσα στα κείμενα συναντούμε τους όρους Δικαστήριο και Γενικό Δικαστήριο, παρόλο που στα ελληνικά δεν υφίσταται τέτοια διάκριση. Η διάκριση αντανakλά την πραγματικότητα των θεσμικών οργάνων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ύπαρξη ενός διαφορετικού νομικού συστήματος που ωθεί στην εισαγωγή νέων όρων στη γλώσσα (Πηγή: https://e-justice.europa.eu/content_eu_courts-15-el.do).

Τέλος, και στη γαλλική γλώσσα χρησιμοποιούνται τα ακρώνυμα:

Ελληνικά	Γαλλικά
Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)	Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (TFUE)
Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (ΕΟΧ)	Espace économique européen (EEE)

Οι παραπάνω παρατηρήσεις αφορούν το επίπεδο της λέξης και τη συμπεριφορά των γλωσσών στο βασικό λεξιλογικό επίπεδο. Ταυτόχρονα, η παραλληλοποίηση των κειμένων μάς επέτρεψε να κάνουμε και κάποιες επιπρόσθετες παρατηρήσεις πάνω σε μορφο-συντακτικά φαινόμενα. Όπως, ήταν

αναμενόμενο, λόγω του ότι τα κείμενα είναι νομικής φύσης, το ύφος είναι απρόσωπο, επίσημο και τυπικό, χωρίς συγκινησιακή γλώσσα ή άλλα λεκτικά σχήματα τα οποία δεν ταιριάζουν στο συγκεκριμένο είδος. Αντίθετα, υπάρχουν παγιωμένες εκφράσεις (π.χ. *chrézi-etre digne de- εν λόγω-ladite/ledite, με την επιφύλαξη- sans préjudice, κατ'εφαρμογήν- en application, δυνάμει- au titre*) και ο λόγος είναι μακροπερίοδος (π.χ. Για τη διασφάλιση αποτελεσματικών δράσεων ιδιωτικής επιβολής στο πλαίσιο του αστικού δικαίου και αποτελεσματικής δημόσιας επιβολής από τις αρχές ανταγωνισμού, και τα δύο εργαλεία πρέπει να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους ώστε να διασφαλίζεται η μέγιστη αποτελεσματικότητα των κανόνων ανταγωνισμού → *Pour garantir des actions de mise en œuvre effective sur l'initiative de la sphère privée en vertu du droit civil et une mise en œuvre effective par la sphère publique à travers les autorités de concurrence, il est nécessaire que ces deux outils interagissent afin d'assurer une efficacité maximale des règles de concurrence*). Η γαλλική κάνει εκτεταμένη χρήση της *participle passé* εκεί όπου στα ελληνικά συναντά κανείς δευτερεύουσες αναφορικές προτάσεις (π.χ. Οι διαπιστώσεις που περιέχονται → *Les constatations opérées*) και γενικά λόγω του εκτεταμένου λόγου και στις δυο γλώσσες (αλλά κυρίως στα ελληνικά) έχουμε καθ' υπόταξη σύνταξη σε μεγάλη έκταση. Αυτονόητο, επίσης, είναι ότι γίνονται διάφορες προσαρμογές στη σύνταξη των προτάσεων κατά τη μεταφορά από τη μια γλώσσα στην άλλη προκειμένου να εξασφαλίζεται η προσαρμογή στις γλωσσικές συμβάσεις του εκάστοτε λεκτικού κώδικα (π.χ. Είναι αναγκαία, λαμβανομένου υπόψη ότι οι ευρείας κλίμακας παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού έχουν συχνά ένα διασυννοριακό στοιχείο, η διασφάλιση... → *Sachant que les infractions à grande échelle au droit de la concurrence présentent souvent un élément transfrontalier, il est nécessaire de veiller...*). Τέλος, και τα δυο κείμενα ακολουθούν τις συμβάσεις στον τρόπο δόμησης των συγκεκριμένων κειμένων: ιστορικό της διαφοράς (*antécédents du litige*), προσβαλλόμενη απόφαση (*décision attaquée*), διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων (*procédure et conclusions des parties*), σκεπτικό επί του παραδεκτού (*en droit sur la recevabilité*) και επί της ουσίας (*sur le fond*) και επί των δικαστικών εξόδων (*sur les dépens*) στην περίπτωση των δικαστικών αποφάσεων, αν και αυτά διαφοροποιούνται σε κάποιον βαθμό από απόφαση σε απόφαση.

Πρόταση για έρευνα

Μελλοντικά, ενδιαφέρον θα παρουσίαζε ο εμπλουτισμός αυτού του γλωσσάριου και με άλλες γλώσσες, καθώς επίσης και η παράθεση των όρων εντός συγκεκριμένου (*context*) προκειμένου ο μεταφραστής ή/και όποιος επιθυμεί να αναζητήσει κάποιον όρο να διευκολύνεται παράλληλα στην έκφραση του αντίστοιχου νοήματος και στην ορθή απόδοση των συμφράσεων κατά τις συμβάσεις ενός τεχνικού κειμένου που μπορεί να διαφέρουν κατά πολύ από την κοινή γλώσσα (βλ. την περίπτωση νομικών κειμένων). Γιατί, όπως αναφέρει η Faber Benítez (2009:3), για την κατανόηση των όρων, η διαδικασία μετάδοσης του νοήματος είναι εξίσου σημαντική με την έννοια την οποία εκείνοι εκφράζουν.

Επίσης, χρήσιμη θα μπορούσε να αποδειχτεί η συμπλήρωση του γλωσσάριου με ορισμούς και παραδείγματα.

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαλεοντής, Κ. & Κριμπάς, Π. (2014). *Νομική Γλώσσα, Νομική Ορολογία: Θεωρία & Πράξη*. Εκδόσεις: Νομική Βιβλιοθήκη

Γούτσος, Δ. & Φραγκάκη, Γ. (2015). *Εισαγωγή στη Γλωσσολογία Σωμάτων Κειμένων*. ΕΜΠ: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ανακτήθηκε από: https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/1932/1/00_master_document_Goutsos.pdf στις 16.12.2017)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2016). *Η Ευρώπη με απλά λόγια: Ανταγωνισμός*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τζιάφα, Ε. (2009). Κατασκευή σώματος κειμένων οικονομικού περιεχομένου και συμπραστικών πινάκων. 7^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», 22-24 Οκτωβρίου. Αθήνα: ΕΛΕΤΟ

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Arora, C. et al. (2014). Improving Requirements Glossary Construction via Clustering: Approach and Industrial Case Studies. Στο ESEM (ed.), *8th ACM/IEEE International Symposium on Empirical Software Engineering and Measurement*, 18-19 Σεπτεμβρίου. New York: ACM

Cabré, M.T. (2003). Theories of Terminology: Their description, prescription and explanation. *Terminology*, 9(2), 163-199

Cabré, M.T. (2010). Terminology and Translation. Στο Gambier, Y & van Doorslaer, L. (ed.), *Handbook of Translation Studies: Volume 1* (p. 356–365). Amsterdam: John Benjamin Publishing Company

Faber Benítez, P. (2009). The Cognitive Shift in Terminology and Specialised Translation. *MonTI. Monografías de Traducción e Interpretación*, (1), 107-134

Ferneda, E. et al (2012). Extracting Definitions from Brazilian Legal Texts. Στο Murgante B. et al. (ed.) *Computational Science and Its Applications-ICCSA 2012*, Volume 7335. Lecture Notes on Computer Science (p.631-646) . Berlin: Springer

García, R. N. (2015). Contrastive Linguistics and Translation Studies Interconnected: The Corpus-based Approach. *Linguistica Antverpiensia, New Series – Themes In Translation Studies*, 0(1), p. 393-406 (Ανακτήθηκε από: <https://lans-tts.uantwerpen.be/index.php/LANS-TTS/article/view/27> στις 15 Δεκεμβρίου 2017)

Gaudin, F. (1993) *Pour une socioterminologie: Des problèmes pratiques aux pratiques institutionnelles*. Rouen: Publications de l'Université de Rouen

Granger, S (2003). The Corpus Approach: a common way forward for Contrastive Linguistics and Translation Studies? Στο Granger, S. , Lerot, J. & Petch-Tyson, S. (ed.). *Corpus-based Approaches to Contrastive Linguistics and Translation Studies*, p. 17-29. Amsterdam: Rodopi

Korning Zethsen, K. 1999. 'The dogmas of technical translation: are they still valid?', *Hermes, Journal of Linguistics* 23, pp. 65–75. Accessed 5 January 2008, at: http://hermes2.asb.dk/archive/FreeH/H23_05.pdf
L'Homme, M. C. (2003). "Capturing the lexical structure in special subject fields with verbs and verbal derivatives: a model for specialized lexicography". *International Journal of Lexicography* 16(4). p. 403-422

McEnery, T. & Wilson, A. (2001). *Corpus Linguistics: An Introduction*, 2nd E. Edinburgh: Edinburgh University Press

McEnery, T. & Hardie, A. (2011). What is corpus linguistics? In *Corpus Linguistics: Method, Theory and Practice* (Cambridge Textbooks in Linguistics, p. 1-24). Cambridge: Cambridge University Press

Pihkala, T. (2001) "Socioterminology". *Terminfo 1/2001 — Summaries, Nordterm 2001*. [Διαθέσιμο στο: http://www.tsk.fi/fi/ti/ti101_teksti.html]

Ramos, F. P. (2014). International and supranational law in translation: from multilingual lawmaking to adjudication. *The Translator*, 20(3), 313-331

Sampson, G. R. (2001). *Empirical Linguistics*. London/New York: Continuum

Shen, G. (2010). Corpus-based Approaches to Translation Studies. *Cross-Cultural Communication*, 6(4), p. 181-187

Sinclair, J. (2005). *Corpus and Text – Basic Principles*. Στο Wynne, M. (ed.) *Developing Linguistic Corpora: a Guide to Good Practice* (p.1-16). Oxford: Oxbow Books (ανακτήθηκε από: <http://ota.ox.ac.uk/documents/creating/dlc/chapter1.htm> στις 27.12.2017)

Tagnin, S.E.O. & Teixeira, E.D. (2012). Translator-oriented, corpus-driven technical glossaries: the case of cooking terms. *Corpora*, 7(1), p.51-67

Temmerman, R. (2000) *Towards New Ways of Terminology Description*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins

Temmerman, R.; K. Kerremans & V. Vandervoort. (2005) "La termontographie en contexte(s)". In: *Actes des Septièmes Journées scientifiques du Réseau Lexicologie, terminologie, traduction, Brussels, Belgium*

Tsakona, V. (2007). Bilingualisation in Practice: Terminological Issues in Bilingualising a Specialised Glossary. *International Journal of Lexicography*, 20(2), p. 119-145

Wright, S.E. 1993. 'The inappropriateness of the merely correct: stylistic considerations in scientific and technical translation' in S.E. Wright and L.D. Wright Jr (eds) *Scientific and Technical Translation*, pp. 69–86. Amsterdam: John Benjamins.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Anthony, L. (2015). AntConc (Version 3.3.4) [Computer Software]. Tokyo, Japan: Waseda University.
Available from <http://www.antlab.sci.waseda.ac.jp/>

<http://termcoord.eu/discover/free-term-extractors/term-extraction-tools/>

Τι είναι η πολιτική ανταγωνισμού (Προσπελάστηκε στις 11.03.2018 από
http://ec.europa.eu/competition/consumers/what_el.html)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Όροι από το corpus νομοθεσία

ΕΛΛΗΝΙΚΑ	ΓΑΛΛΙΚΑ
αγορά	marché
αγορά, ανεπάρκεια	défaillance du marché
αγορά, ανταγωνιστική	marché concurrentiel
αγορά, εσωτερική	marché intérieur
αγορά, κοινή	marché commun
αγορά, ολιγοπωλιακή	marché oligopolistique
αγορά, όμορη	marché contigu
αγοραστής, άμεσος	acheteur direct
αγοραστής, έμμεσος	acheteur indirect
άδεια, εκμετάλλευσης	licence
άδεια εκμετάλλευσης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί λογισμικού	licence de droits d'auteur sur logiciels
άδεια, εκμετάλλευσης διπλώματος ευρεσιτεχνίας	licence de brevet
άδεια, εκμετάλλευσης μικτή	licence mixte
άδεια, εκμετάλλευσης τεχνογνωσίας	licence de savoir-faire
αίτηση επιείκειας	demande de clémence
ακαθάριστες αποδοχές	salaire brut
ακαθάριστος	brut
ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης	équivalent-subvention brut
αλλαγή, κυκλική	changement cyclique
αλλαγή στις τιμές συντελεστών	variation du prix des facteurs
ανάγω στην αξία	être actualisé à valeur
αναδιάρθρωση	restructuration
ανάθεση	mandat
αναθεώρηση	réexamen
ανακαλώ	retirer
ανάκληση	retrait
ανακτώ συνεισφορά	récupérer une contribution
αξιολόγηση κινδύνου	analyse du risque
αξιώνω	demander
ανάπτυξη	développement
ανάπτυξη, αστική	développement urbain
ανάπτυξη, πειραματική	développement expérimental
αναστέλλω, εκδίκαση	surseoir à statuer
αναστολή (δραστηριότητας) πλήρης/μερική	suspension totale/ partielle (de l'activité)
αναχρηματοδότηση	refinancement
άνευ διακρίσεων	(conditions) non discriminatoires
ανταγωνισμός	concurrence
ανταγωνισμός, ανόθευτος	concurrence non faussée

ανταγωνισμός, αποτελεσματικός	concurrence effective
ανταγωνισμός, ελεύθερος	concurrence libre
ανταγωνιστής	concurrent
ανταγωνιστική, πίεση	contrainte concurrentielle/pression concurrentielle
ανταγωνιστικός	compétitive
ανταγωνιστικότητα	compétitivité
αντιανταγωνιστικός (περιορισμός)	(restriction ayant des effets) anticoncurrentiels
αντιβαίνω	être contraire
αντίδικος	partie adverse
αντισταθμίζω	compenser
αντιστάθμιση	compensation
απαλλαγή, κατά κατηγορία	exemption par catégorie
απαλλάσσομαι/απαλλάσσω	exempté /accorder exemption
αποδεικτικά στοιχεία	preuves
αποδεικτικά στοιχεία, κοινοποίηση	production des preuves
αποζημιώνομαι	obtenir réparation
αποζημίωση	réparation/compensation
αποζημίωση, αγωγή	actions en dommages et intérêts
αποζημίωση, αξίωση	demande de dommages et intérêts
αποζημίωση για απώλεια ευκαιρίας	réparation de la perte d'une chance
αποζημίωση για θετική ζημία	réparation du dommage réel (damnum emergens)
αποζημίωση για ζημία	réparation du préjudice
αποζημίωση, επιδικάζω	accorder des dommages et intérêts
αποζημίωση, καταβάλλω	verser des dommages et intérêts
αποζημίωση, πλήρης	réparation intégrale
αποζημίωση, υπερβολική	réparation excessive
αποθεματικό	réserve
αποκλειστική κατηγορία πελατών	groupe d'acheteurs exclusif
αποκλειστική περιοχή εκμετάλλευσης	territoire exclusif
αποπληρώνω (δάνειο)	rembourser (un) prêt
απόφαση (τελεσίδικη) παράβασης	décision (définitive) constatant une infraction
αριθμός απασχολούμενων	effectif
αρχή	principe
αρχή (δημόσια)	autorité (publique)
αρχή ανταγωνισμού (εθνική)	autorité (nationale) de concurrence
αρχή, αναλογικότητας	principe de proportionnalité
αρχή, αποτελεσματικότητας	principe d'effectivité
αρχή, αρμόδια	autorité compétente
αρχή, ασφάλειας δικαίου	principe de sécurité juridique
αρχή, δημόσια επιβολής νόμου	autorité agissant dans l'intérêt public
αρχή, δικαστική	autorité judiciaire
αρχή, διοικητική	autorité administrative
αρχή, διωκτική	autorité chargée des poursuites
αρχή, ενιαίου ελέγχου	principe du guichet unique
αρχή, επικουρικότητας	principe de subsidiarité

αρχή, ισοδυναμίας	principes d'équivalence
αρχή, οικονομίας ανοιχτής αγοράς	principe d'une économie de marché ouverte
αρχή, ομοιόμορφης εφαρμογής κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού	principe de l'application uniforme des règles de concurrence communautaires
αρχή, παραλήπτρια	autorité destinataire
αρχή, περί μη διακρίσεων μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα	principe de non-discrimination entre secteurs public et privé
αρχή, συνεργασίας	principe de coopération
αρχή, φορέα οικονομίας της αγοράς	principe de l'opérateur en économie de marché
αρχή, χορηγούσα	autorité d'octroi
ασυμβίβαστος	incompatible avec
ασφάλεια δικαίου	sécurité juridique
βελτίωση, διαχωρίσιμη	amélioration dissociable
γενικό οικονομικό ενδιαφέρον	intérêt économique général
δάνειο, υποκείμενο	prêt sous-jacent
δαπάνη	coût
δαπάνη, επιλέξιμη	coût admissible
δαπάνη λειτουργίας, προεξοφλημένη	coût d'exploitation actualisé
δαπάνη, πρόσθετη	surcoûts
δαπανώ	dépenser
δασμός	taxes
δεσπόζουσα θέση	position dominante
δήλωση, αυτοενοχοποιητική	déclaration auto-incriminante
δήλωση επιεικούς μεταχείρισης	déclaration effectuée en vue d'obtenir la clémence
δημόσια προσφορά	offre publique
διαγραφή, χρεών	radiation
διαδικασία, ανοιχτή	procédure ouverte
διαδικασία, διαφανής	procédure transparente
διαδικασία, πτωχευτική (συλλογική)	procédure (collective) d'insolvabilité
διαδικασία, συλλογική αφερεγγυότητας	procédure collective d'insolvabilité
διαδικασία υποβολής προσφορών	procédure d'appels d'offres
διαδικασία υποβολής προσφορών, ανταγωνιστική	procédure de mise en concurrence
διάδοχο φορολογικό καθεστώς	version ultérieure d'un régime fiscal
διακανονισμός	règlement
διακανονισμός, διαδικασία	procédure de transaction
διακανονισμός, συναινετικός	règlement consensuel
διακανονισμός, υπόμνημα	proposition de transaction
διάρθρωση, ολιγοπωλική (των αγορών)	structure de marché oligopolistique
διάρκεια	échéance
διάσωση	sauvetage
διαταγή ανάκτησης	injonction de récupération
διατραπεζικό επιτόκιο ανταλλαγής	taux de swap
διαφάνεια	transparence
διαφυγόν κέρδος	lucrum cessans
διαχειριστής κεφαλαίου	gestionnaires de fond

δίκαιο ανταγωνισμού (εθνικό)	droit (national) de la concurrence
δίκαιο, αναγκαστικό	ordre public
δικαιοδοσία	compétence
δικαιοδοσία, εκούσια	procédure non contradictoire
δικαιοδοσία, πλήρης	compétence de pleine juridiction
δικαιοδόχος	preneur de licence
δικοπαρόχος	donneur de licence
δικαιούχος	bénéficiaire
δικαιούχος, άμεσος	bénéficiaire direct
δικαιούχος, έμμεσος	bénéficiaire indirect
δικαιούχος, ενδιάμεσος	bénéficiaire intermédiaire
δικαίωμα ακρόασης	droit d'être entendu
δικαίωμα αποζημίωσης	droit à réparation
δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής και δικαίης δίκης	droit à une réparation effective et à un procès équitable
δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας	droit de propriété intellectuelle
δικαίωμα εγκατάστασης & παροχής αγαθών ή υπηρεσιών	droit d'établissement et de fournir des biens ou des services
θέτω σφραγίδα	apposer des scellés
δικαίωμα μετατροπής	droit de conversion
δικαίωμα πραγματικής ένδικης προστασίας	droit à une protection juridictionnelle effective
δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα	droit d'accès aux documents
δικαίωμα υπεράσπισης/άμυνας	droit de la défense
δικαιώματα, αποκλειστικά	droits exclusifs
δικαιώματα, ειδικά	droits spéciaux
δικαστήριο, αναθεωρητικό	instance de recours
δικαστήριο, εθνικό	juridiction nationale
διορθωτικό μέτρο (αναλογικό)	sanction proportionnée
δόση, ενίσχυσης	tranche d'aide
δραστηριότητα, εξαγωγική	activité liée à l'exportation
εισφορά	apport
έκθεση, διαχείρισης	rapport de gestion
έκθεση, ενοποιημένη	rapport consolidé
εκταμίευση	versement
εκμετάλλευση, από κοινού	exploitation en commun
εκ των προτέρων, έλεγχος	examen ex ante
εμπορία δικαιωμάτων	échange de quotas
ενάγων	demandeur
εναλλακτική πλατφόρμα διαπραγμάτευσης	plate-forme de négociation alternative
ενδιάμεσος, χρηματοπιστωτικός οργανισμός	intermédiaire financier
ενδιαφερόμενο μέρος	partie intéressée
ενεργητικό	actif
ενισχυόμενη επένδυση	investissement bénéficiant d'une aide
ενισχυόμενη περιοχή	zone assistée
ενισχυόμενο έργο/δραστηριότητα	projet /activité bénéficiant de l'aide

ενίσχυση	aide
ενίσχυση ad hoc	aide ad hoc
ενίσχυση, διάσωσης	aide au sauvetage
ενίσχυση, διαφανής	aides transparentes
ενίσχυση, εκκίνησης	aide en faveur des jeunes pousses
ενίσχυση, επενδυτική	aide à l'investissement
ενίσχυση, ήσσονος σημασίας	aide de minimis
ενίσχυση, καθεστώς	régime d'aide
ενίσχυση , κατάχρηση	aide appliquée de façon abusive
ενίσχυση, κρατική με τη μορφή εγγυήσεων	aide d'État sous forme de garanties
ενίσχυση, λειτουργίας	aide au fonctionnement
ενίσχυση, μεμονωμένη	aide individuelle
ενίσχυση, μέτρο	mesure d'aide
ενίσχυση, νέα	aide nouvelle
ενίσχυση, οριζόντια κρατική	aide d'État horizontale
ενίσχυση, παράνομη	aide illégale
ενίσχυση, περιφερειακή	aide à finalité régionale
ενίσχυση, υφιστάμενη	aide existante
ένσταση, μετακύλισης	moyen de défense invoquant la répercussion du surcoût
ένταση ενίσχυσης	intensité de l'aide
ένταση κρατικής ενίσχυσης	intensité de l'aide publique
εντεταλμένη οντότητα	entité mandatée
εντολή ανάκτησης	injonction de récupération
ενωσιακό ελάχιστο φορολογικό επίπεδο	niveau minimum de taxation prévu par l'Union
ενωσιακό πρότυπο	norme de l'Union
εξαγορά	acquisition
έξοδος	désengagement
εξόφληση μετοχών/δανείων	remboursement des actions/des prêts
εξόχως απόκεντρη περιοχή	région ultrapériphérique
εξωδικαστική επίλυση διαφοράς	règlement extrajudiciaire d'un litige
επένδυση, αρχική	investissement initial
επένδυση ιδίων κεφαλαίων	investissement en fonds propres
επένδυση οιονεί ιδίων κεφαλαίων	investissement en quasi-fonds propres
επένδυση, συνέχειας	investissement de suivi
επενδυτής, θεσμικός	investisseur institutionnel
επενδυτής, ιδιώτης ανεξάρτητος	investisseur privé indépendant
επενδυτική χορηγία	dotation financière
επηρεάζω σημαντικές παραμέτρους του ανταγωνισμού	influencer les paramètres de la concurrence
επιδότηση επιτοκίου	bonification d'intérêt
επιδοτούμενος	subventionné
επιπλέον επιβάρυνση	surcoût
επιτόκιο, αναφοράς	taux de référence
επιτόκιο/τόκος, προεξοφλητικό(ς)	taux d'actualisation/taux d'escompte
επιχείρηση	entreprise

επιχείρηση, ανάντη	entreprise en amont
επιχείρηση, ανεξάρτητη	entreprise autonome
επιχείρηση, ανταγωνίστρια	entreprise concurrente
επιχείρηση, δημόσια	entreprise publique
επιχείρηση δημόσια, κάθετα διαρθρωμένη	entreprise publique intégrée verticalement
επιχείρηση, καλυπτόμενη από ασυλία	bénéficiaire d'une immunité
επιχείρηση, κατάντη	entreprise en aval
επιχείρηση, μεσαία	moyenne entreprise
επιχείρηση, μικρή	petite entreprise
επιχείρηση που υποχρεούται να τηρεί χωριστούς λογαριασμούς	entreprise soumise à l'obligation de tenir des comptes séparés
επιχείρηση, προβληματική	entreprise en difficulté
επιχείρηση, συνδεδεμένη	entreprises liée
επιχείρηση, συνεργαζόμενη	entreprise partenaire
επιχορήγηση	subvention
επιχορήγηση, άμεση	subvention directe
επιχορήγηση, μη επιστρεπτέα	subvention non remboursable
Έργο Αστικής Ανάπτυξης (ΕΑΑ)	projet de développement urbain (PDU)
έσοδα, προεξοφλημένα	revenus actualisés
εταιρεία, δημόσια συμμετοχών	société publique de participation
εταιρεία επιχειρηματικού κεφαλαίου	société de capital à risque
εταιρεία περιορισμένη ευθύνης	société à responsabilité limitée
εταίρος, εμπορικός	partenaire commercial
ετήσιος κύκλος εργασιών	chiffre d'affaires annuel
έτος, οικονομικό	exercice fiscal
ευεργέτημα	bénéfice
ευθύνη	responsabilité
ευθύνη από κοινού και εις ολόκληρον	responsabilité solidaire
ευθύνη, αστική	responsabilité civile
ευθύνη, ποινική	responsabilité pénale
εύλογο ποσοστό απόδοσης	taux de rendement équitable
ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία	coopération territoriale européenne
ζημία	préjudice
ζημία, εκμετάλλευσης	perte d'exploitation
ζημία, συσσωρευμένη	perte accumulée
ζημιωθείς	partie lésée
ίση μεταχείριση	égalité de traitement
καθεστώς αυτόματης χορήγησης ενισχύσεων	régime d'aides automatiques
καθορισμός, τιμών	fixation des prix
καθορισμός, τιμών αγοράς ή πώλησης	fixer des prix d'achat ou de vente
κανονισμός	règlement
κατ'αναλογία	au prorata
κατανομή αγορών και πελατών	répartir des marchés et des clients
καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης	exploitation abusive d'une position dominante
κέρδος, εκμετάλλευσης	marge d'exploitation

κέρδος, μη διανεμηθέν	bénéfice non distribué
κεφάλαια, δημόσια	fonds publics
κεφάλαιο, ανθρώπινο	capital humain
κεφάλαιο αντικατάστασης	capital de remplacement
κεφάλαιο, απόδοση	rendement du capital
κεφάλαιο, δεσμευμένο	capital souscrit
κεφάλαιο, εγγεγραμμένο	capital social souscrit
κεφάλαιο, εισφορά	apport de capital
κεφάλαιο, επέκταση	extension de l'équipement
κεφάλαιο, επιπρόσθετο	fonds supplémentaires
κεφάλαιο, επιχειρηματικό	capital-investissement
κεφάλαιο, εταιρικό	capital social
κεφάλαιο, ίδιο	fond propre
κεφάλαιο, ιδιωτικό	capital privé
κεφάλαιο, κοινό μετοχικό	fonds propres de première catégorie
κεφάλαιο, μετοχικό	capital-action
κεφάλαιο, οιονεί	quasi-capital
κεφάλαιο, πάγιο	capital immobilisé
κεφαλαιουχικός	d'investissement
κηρύττω εαυτό αναρμόδιο	se dessaisir de l'affaire
κυρώσεις, επιβολή	imposition de sanctions
λογαριασμός, ετήσιος	compte annuel
μερίδιο, αγοράς	part de marché
μέρισμα	dividende
μέρισμα, καταβληθέν	dividende payé
μετακύλιση της επιπλέον επιβάρυνσης	répercussion du surcoût
μετοχή, κοινή	action ordinaire
μετοχή, με απόδοση υπό αίρεση	action différée
μετοχή, μετατρέψιμη	action convertible
μετοχή, προνομιούχα	action privilégiée
μέτρο	mesure
μη άσκηση ενοχικών απαιτήσεων	non-recouvrement de créances
μη καταβεβλημένος	non appelé
μηχανισμός ανάκτησης	mécanisme de récupération
μικρές & μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	petites et moyennes entreprises (PME)
ΜΜΕ, μη εισηγμένη	PME non cotée
νόθευση διαγωνισμού	soumissions concertée lors de marchés publics
νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου	organisme de droit public
νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου	organisme de droit privé
οδηγία	directive
οργανωτική συνεργασία	coopération organisationnelle
όριο	seuil
όριο, ανώτατο (εθνικό)	plafond (national)
όριο, ως προς το μερίδιο της αγοράς	seuil de part de marché
όρος, αδικαιολόγητος	condition commerciale injustifiée

όρος, δίκαιος	condition équitable
όρος, δυσανάλογος	condition disproportionnée
όρος, εμπορικός	base commerciale
όρος, μη ανταποδοτικός	condition sans contrepartie
όρος προνομιακός	condition privilégiée
όρος, ονομαστικός	terme nominal
όρος, συναλλαγής	condition de transaction
παράβαση	infraction
παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού	infraction au droit de la concurrence
παραβάτης	auteur de l'infraction
παραβάτης, από κοινού	coauteur de l'infraction
παραβιάζω	enfreindre
παραγραφή	prescription
παραγραφή, αναστολή	suspension de la prescription
παραγραφή, διακοπή	interruption de la prescription
παραγραφή, προθεσμία	délais de prescription
παραίτηση εκ του δικαιώματος επί των κερδών	non-perception de bénéfices
παρακολούθηση, αποτελεσματική	efficacité du contrôle
παρακώλυση, σημαντική του αποτελεσματικού ανταγωνισμού	entrave significative à une concurrence effective
παραχώρηση	concession
παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης	concession de licences
παροχή ποσοστώσεων παραγωγής ή πωλήσεων	attribution des quotas de production ou de vente
περίοδος απόσβεσης	période d'amortissement
περιορισμός, αντιανταγωνιστικός	restriction ayant des effets anticoncurrentiels
περιορισμός εισαγωγών/εξαγωγών	restriction de l'importation ou l'exportation
περιορισμός, κάθετος	restriction verticale
περιφερειακός	régional
ποσό	montant
ποσοστό	taux/pourcentage
ποσοστό, εγγύησης	taux de garantie
ποσοστό συμμετοχής	pourcentage de participation
ποσοστό χρηματοδότησης	taux de financement
ποσόστωση (παραγωγής ή πώλησης)	quota (de production ou de vente)
ποσότητα	quantité
ποσοτικοποίηση	quantification
ποσοτικοποιώ	quantifier
ποσοτικός περιορισμός	restriction quantitative
πρακτική, εναρμονισμένη	pratique concertée
πράξη, διοικητική	instrument administratif
πράξη, κανονιστική	instrument réglementaire
πράξη, νομική	instrument législatif
πρόγραμμα επιεικούς μεταχείρισης	programme de clémence
προεξοφλημένη αξία	valeur actualisée
προεξοφλώ	actualiser

προθεσμία παραγραφής	délais de prescription
προκαταβολή, επιστρεπτέα	avance récupérable
προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης	montant ajusté de l'aide
πρόσωπο, νομικό	personne morale
πρόσωπο, φυσικό	personne physique
προϋπάρχουσες πληροφορίες	informations préexistantes
προϋποθέσεις, συμβατότητας	critères de compatibilité
πώληση, με διαπραγμάτευση	vente commerciale
ρευστοποίηση (συμμετοχών)	liquidation (des participations)
Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ)	traité sur l'Union européenne
σταθμισμένο κόστος	coût moyen actualisé
στοιχείο	élément
στοιχείο, ελλιπές	élément manquant
στοιχείο, ανάκτησης	élément de récupération
στοιχείο ενεργητικού	actif
στοιχείο, ενεργητικού αποσβεστέο	élément d'actif amortissable
στοιχείο, ενεργητικού άυλο	actif incorporel
στοιχείο, ενεργητικού ενσώματο	actif corporel
στοιχείο, παρακολούθησης	élément de contrôle
στρέβλωση, ανταγωνισμού	distorsion de concurrence
συγκέντρωση	concentration
συγχώνευση	fusion
συμβαλλόμενα, μέρη	parties contractantes
σύμβαση	contrat
σύμβαση, εγγύησης	garantie
συμβόλαιο, ασφαλιστήριο	police d'assurance
συμμετοχή, διασταυρωμένη	participation croisée
σύμπραξη	entente
σύμπραξη, αθέμιτη	collusion
συμφέροντα, αντιτιθέμενα	intérêts qui s'opposent
συμφωνία	accord
συμφωνία, αμοιβαία	accord réciproque
συμφωνία αμοιβαίας εξειδίκευσης	accord de spécialisation réciproque
συμφωνία από κοινού παραγωγής	accord de production conjointe
συμφωνία, αποκλειστικής εκμετάλλευσης	accord de licence exclusif
συμφωνία, εξειδίκευσης	accord de spécialisation
συμφωνία, κάθετη	accord vertical
συμφωνία, μη αμοιβαία	accord non réciproque
συμφωνία μονομερούς εξειδίκευσης	accord de spécialisation unilatérale
συναινετική επίλυση διαφορών	règlement consensuel du litige
συναινετικός διακανονισμός	règlement consensuel
συνεργασία, οργανωτική	coopération organisationnelle
συνεργασία, πραγματική	collaboration effective
Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)	traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

συντονίζω μια ανταγωνιστική συμπεριφορά	coordonner un comportement concurrentiel
συντονισμός τιμών αγοράς ή πώλησης	coordination des prix d'achat ou de vente
σύστημα επιλεκτικής διανομής	selective distribution system
σχέδιο αξιολόγησης	plan d'évaluation
σώρευση	cumul
Ταμείο Αστικής Ανάπτυξης (ΤΑΑ)	Fonds de Développement Urbain» (FDU)
τέλη	redevances
τήρηση ίσων αποστάσεων	conditions de pleine concurrence
τόκος, αποζημίωσης	intérêt compensatoire
τόκος, υπερημερίας	intérêt moratoire
υπερβαίνω	excéder
υπεργολαβική ανάθεση	sous-traitance
υπεύθυνος φορέας εξισορρόπησης	responsable d'équilibre
υπηρεσίες ενεργητικής και παθητικής χονδρικής πρόσβασης	accès en gros actif et passif
υπόθεση συμπτράξεων	affaire d'entente
υπόμνημα για διακανονισμό	proposition de transaction
υποχρεώσεις εδαφικότητας των δαπανών	obligations de territorialisation des dépenses
υποχρεώσεις, εξισορρόπησης	responsabilité en matière d'équilibrage
υποχρέωση, αποκλειστική επανεκχώρησης	obligations exclusives de rétrocession
φορέας, ανεξάρτητος	organisme indépendant
φορέας, κάθετα διαρθρωμένος	opérateur intégré verticalement
φοροαπαλλαγή (που υπόκειται σε ανώτατο όριο)	exonération fiscale (plafonnée)
φορολογία	taxation
φορολογική βάση	base imposable
φορολογική δήλωση	déclaration fiscale
φορολογική ελάφρυνση	réduction de taxation
φορολογικό καθεστώς	régime fiscal
φορολογική χρήση (τρέχουσα)	exercice courant
φορολογικό κίνητρο	incitation fiscale
φορολογικό, πλεονέκτημα	avantage fiscal
φορολογικός	fiscal
φόρος, αφαίρεση	avant impôts
φόρος, επιστροφή	remboursement de la taxe
φόρος, μείωση/ελάφρυνση	réduction de taxation
φόρος, περιβαλλοντικός	taxe environnementale
χορήγηση	octroi
χορηγώ	accorder/octroyer
χρηματοδότηση	financement
χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου	financement des risques
χρηματοδότηση με δανειακά κεφάλαια	financement par l'emprunt

2. Όροι από το corpus πράξεις

ΕΛΛΗΝΙΚΑ	ΓΑΛΛΙΚΑ
όροι	termes
αγορά	marché
αγορά, αναδυόμενη	marché émergent
αγορά, ασταθής	marché volatile
αγορά, δεσμευμένη	marché lié
αγορά, δεσμεύουσα	marché liant
αγορά, δευτερογενής	marché en aval
αγορά, διακριτή	marché distinct
αγορά, διαμερισμός	cloisonnement du marché
αγορά, διάρθρωση	structure du marché
αγορά, διαταραχή	perturbation du marché
αγορά, δυναμική	dynamique du marché
αγορά, ενοποίηση	intégration de marché
αγορά, εθνική	marché national
αγορά, επόμενου σταδίου	marché en aval
αγορά, εσωτερική	marché intérieur
αγορά, κάλυψη	la couverture du marché
αγορά, κοινή	marché commun
αγορά , μερίδιο	part de marché
αγορά, μερίδιο συνδυασμένο	part de marché cumulée
αγορά, μερίδιο συνολικό	part de marché cumulée
αγορά, μεταπώλησης	marché de la revente
αγορά, που λειτουργεί βάσει προσκλήσεων υποβολής προσφορών	marché fonctionnant par appels d'offres
αγορά, προϊόντος	marché de produit
αγορά, πρωτογενής	marché en amont
αγορά, πώλησης	marché de vente
αγορά, ρυθμισμένη	marché réglementé
αγορά, στεγανοποίηση	verrouillage du marché
αγορά, σχετική	marché en cause
αγορά, υποχρεωτική ημερήσια	marché journalier obligatoire
αγορά χονδρικής προμήθειας	marché de gros
αγοραία τιμή	prix du marché
αγορών, καταμερισμός	cloisonnement de marchés
αγορών, κατανομή	partager des marchés
ανισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης	déséquilibre entre l'offre et la demande
αντιμονοπωλιακός	anticoncurrentiel
αξία, αγοραία	valeur marchande
αξία, λογιστική	valeur comptable
αγοραστής	acheteur
αγωγή, αντιπροσωπευτική	action en représentation
αγωγή αποζημίωσης	action en dommages et intérêts

αγωγή, ατομική	actions individuelle
αγωγή, παράλειψης	mesure d'injonction
άδεια, αποκλειστική εκμετάλλευσης	licence exclusive
αισθητός επηρεασμός / αισθητός χαρακτήρας επηρεασμού	caractère sensible
αίτηση, αναίρεσews	pourvoi
αιτιολογική σκέψη	considérant
αναδιάταξη χρέους	rééchelonner de la dette
αναδρομική ισχύς	effet rétroactif
αναιρεσεΐουσα	partie requérante
ανακοίνωση	communication
ανάλωση	épuisement
αναστολή αυτεπάγγελης διαδικασίας	suspendre une procédure engagée
ανισότητα ευκαιριών	inégalité des chances
ανταγωνισμός	concurrence
ανταγωνισμός, ανεπαρκής μεταξύ σημάτων	concurrence intermarques insuffisante
ανταγωνισμός, ανόθευτος	concurrence non faussée
ανταγωνισμός, αποτελεσματικός	concurrence effective
ανταγωνισμός, διασηματικός	concurrence intramarque
ανταγωνισμός, δυνητικός	concurrence potentielle
ανταγωνισμός, ενδοσηματικός	concurrence intramarque
ανταγωνισμός, κύρια προβλήματα	principaux problèmes de concurrence
ανταγωνισμός, νόθευση	distorsion de la concurrence
ανταγωνισμός, παρεμπόδιση	empêcher (le jeu de) la concurrence
ανταγωνισμός, περιορισμός	restriction de la concurrence
ανταγωνισμός, πραγματικός	concurrence réelle
ανταγωνισμός, προασπίζω	préserver la concurrence
ανταγωνισμός, τιμών	concurrence des prix
ανταγωνιστής	concurrent
ανταγωνιστής, αποτελεσματικός	concurrent efficace
ανταγωνιστής, δυνητικός	concurrent potentiel
ανταγωνιστής, πραγματικός	concurrent existant
ανταγωνιστής, υποθετικός	concurrent hypothétique
ανταγωνιστική απόδοση επενδύσεων	bon retour sur investissement
ανταγωνιστική πίεση	contrainte concurrentielle
ανταγωνιστικό επίπεδο	niveau concurrentiel
ανταγωνιστικότητα	compétitivité
αντίκτυπος, (έχω)	(avoir) des répercussions
αντισταθμιστική ισχύς αγοραστών	puissance d'achat compensatrice
απαλλαγή κατά κατηγορίες (κανονισμός)	(règlement d')exemption par catégorie
απελευθέρωση αγοράς	libéralisation du marché
απεριορίστως ευθυνόμενος εταίρος	commanditée
αποζημίωση, κυρωτική	dommages et intérêts punitifs
αποκλεισμός	éviction

αποκλεισμός, αντιανταγωνιστικός	éviction anticoncurrentielle
αποκλεισμός, καταχρηστικός από την αγορά	exclusion
αποκλειστική διάθεση	fourniture exclusive
αποκλείω την είσοδο νέων ανταγωνιστών	excluer l'entrée de nouveaux concurrents
απόλυτη εδαφική προστασία	protection territoriale absolue
αποτέλεσμα, συμπαιγνιακό	résultat collusoire
αποφάσεις ενόρκων περί αποζημίωσης	intérêts octroyés par les jurys
απόφαση, αναιρεσιβαλλόμενη	arrêt attaqué
απόφαση δικαστηρίου	arrêt de la cour
απόφαση, επίδικη	décision litigieuse
απόφαση, περί κινήσεως της διαδικασίας	décision d'ouvrir la procédure
αρχή, ανταγωνισμού	autorité de concurrence
αρχή, διαβιβάζουσα	autorité qui transmet (des informations)
αρχή, παραλαμβάνουσα	autorité qui reçoit (des informations)
αρχή της κοινοτικής ανάλωσης	principe de l'épuisement d'un droit dans la Communauté
αρχή της ρητής συναίνεσης	principe du consentement exprès
άσκηση, δικαιώματος	exercice de droit
ασύμβατος, με την κοινή αγορά	incompatible avec le marché commun
ασφαλιστικές εισφορές (καταβάλλω)	(payer) cotisation
ασφαλιστική δικλείδα	protection
αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	augmentation de capital
βάση δεδομένων, κτηματολογική	base de données cadastrales
βάση δεδομένων, φορολογική	bases de données fiscales
Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Επιτροπής	direction générale de la concurrence de la Commission
γενικός εισαγγελέας	avocat général
γραμματέας	greffier
δάνειο, απόσβεση	armortissement d'un prêt
δαπάνες, μη ανακτήσιμες	coûts irrécouvrables
δασμός, εισαγωγικός	droit frappant les produits importés
δέσμευση	vente liée
δεσμευτικός νομικός χαρακτήρας	effet juridique contraignant
δεσμοποίηση	vente groupée
δεσπόζουσα θέση, διατήρηση	maintien d'une position dominante
δεσπόζουσα θέση, ενίσχυση	renforcement d'une position dominante
δεσπόζουσα θέση, επέκταση	extension d'une position dominante
δεσπόζουσα θέση, κάνω κατάχρηση	abuser une position dominante
δεσπόζουσα θέση, κατάχρηση	abus de position dominante
δεσπόζουσα θέση, μεμονωμένη	position dominante individuelle
δεσπόζουσα θέση, συλλογική	position dominante collective
δημοτικός φόρος ακίνητης περιουσίας	taxe municipale sur les biens immobiliers
δημοτικός φόρος ακίνητης περιουσίας, απαλλαγή	exonération de la taxe municipale sur les biens immobiliers
διάβημα	plainte

διάβημα, προβαίνω σε	présenter de plainte
διαβούλευση, δημόσια	consultation publique
διαγραφή μέρους του φορολογικού χρέους	remise partielle de la dette fiscale
διαδικασία, αναγκαστικής εκτέλεσης	procédure exécutoire
διαδικασία, διαγωνισμού	procédure d'offre
διαδικασία, έγγραφη	procédure écrite
διαδικασία εναλλακτικής επίλυσης διαφορών	modes alternatifs de règlement des conflits
διαδικασία, έρευνας (επίσημη)	procédure formelle d'examen
διαδικασία κήρυξης πτώχευσης	procédure de faillite
διαδικασία πτώχευσης	déclaration d'insolvabilité
διάδικος	partie
διαμόρφωση, τεχνητή των τιμών	augmentation des prix
διανομή, αποκλειστική	distribution exclusive
διανομή, επιλεκτική	distribution sélective
διαπραγματευτική δύναμη	pouvoir de négociation
διατήρηση (παραγωγής) κάτω από τα επίπεδα συνθηκών ανταγωνισμού	maintenir (la production) à un niveau inférieur qui résulterait du jeu de la concurrence
διατήρηση (τιμών) πάνω από τα επίπεδα συνθηκών ανταγωνισμού	pratiquer (des prix supérieurs) au niveau qui résulterait du jeu de la concurrence
διαφορά	litige
διαφορά, επίλυση	règlement du conflit
διαφυγόν κέρδος	manque à gagner (lucrum cessans)
διευθύνων σύμβουλος	gérant
δίκαιο τμήμα	partie équitable
δικαιοδόχος, αποκλειστικός	preneur de licence exclusive
δικαιοπάροχος	donneur de licence
δικαιούχος	bénéficiaire
δικαιόχρηση	franchise
δικαίωμα άσκησης ενεργού πολιτικής πωλήσεων	droit de mener une politique de vente active
δικαίωμα άσκησης παθητικής πολιτικής πωλήσεων	droit de vendre passivement
δικαίωμα, εκμετάλλευσης	droit d'exploitation
δικαίωμα, μονοπωλιακό	droit monopolistique
δικαίωμα, μονοπωλιακό (οιονεί)	droit quasi monopolistique
δικαίωμα, πνευματικής ιδιοκτησίας	droit d'auteur
δικαίωμα, προαιρεσέως	option
δικαίωμα, προνομιακό (διατήρηση)	(maintien de) droit privilégié
δικαίωμα ψήφου	droit de vote
δικαστήριο	cour
Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Cour de justice des Communautés européennes
δικαστής	juge
δίκη, αστική	procédure civile
δυσμενής ανταγωνιστική θέση	situation défavorable sur le plan de la concurrence
δομή αγοράς	structure du marché
δυνατότητα υποκατάστασης	substituabilité
εθνική νομοθεσία ανταγωνισμού	droit national de la concurrence

εισηγητής	rapporteur
εισόδημα, δηλωθέν	revenu déclaré
είσοδος στην αγορά	entrée sur le marché / pénétration de nouveau marché
έκδοση διαταγής προσκόμισης αποδεικτικών στοιχείων	décision ordonnant la communication de pièces
έκθεση αιτιάσεων	communication des griefs
εκμετάλλευση καταχρηστική ισχύος στην αγορά	exploitation abusive
εκπροσωπούμενος	représenté
εκτελεστικότητα σύμβασης	caractère exécutoire de contrat
έλεγχος, κοινός	contrôle conjoint
εμπειρογνώμονας, ανεξάρτητος	expert indépendant
εμπορικά ρεύματα μεταξύ κρατών μελών	courants d'échanges entre États membres
εμπορική ένωση	association professionnelle
εμπορική οντότητα	entité commerciale
εμπορικό, ισοζύγιο (θετικό)	balance commerciale (positive)
εμπορικό σήμα	marque
εμπορικός κίνδυνος	risque commercial
εμπόριο, μεσολαβητικό	commerce intermédiaire
εμπόριο, παράλληλο	commerce parallèle
ενάγων	demandeur
ένδικη προστασία, ατομική	recours individuel
ένδικη προστασία, συλλογική	recours collectif
ενέργειες ανταγωνιστικές σε βάρος άλλων ανταγωνιστών	mesures anticoncurrentielles dirigées contre d'autres concurrents
ενιαίος φόρος ακίνητης περιουσίας	taxe municipale propre
ενίσχυση, άμεση	aide directe
ενίσχυση, αναδιάρθρωσης	aide à la restructuration
ενίσχυση, αποδέκτης	bénéficiaire de l'aide
ενίσχυση, διάσωσης	aide au sauvetage
ενίσχυση, έμμεση	aide indirecte
ενίσχυση, επιστροφή	reboursement d'aide
ενίσχυση, κλεισίματος	aide à la fermeture
ενίσχυση, κρατική	aide d'État
ενίσχυση, λειτουργίας	aide au fonctionnement
ενίσχυση, παράνομη	aide illégale
έκπτωση πιστής πελατειακής σχέσης	rabais de fidélité
επανόρθωση της ανισορροπίας	redressement de la situation de déséquilibre
επένδυση, μη ανακτήσιμη	investissement irrécouvrable
επενδυτής, δυνητικός	investisseur potentiel
επηρεασμός εμπορίου	affectation du commerce
επηρεασμός παραμέτρων ανταγωνισμού	influencer les paramètres de la concurrence
επικαθάριση (θέση σε)	liquider
επικουρούμενος	assisté
επιμερίζω, αγορές	se partager des marchés

επίπεδο, τιμών	niveau de prix
επίπεδα συνθηκών ανταγωνισμού	niveau qui résulte du jeu de la concurrence
επιτροπή μετόχων	comité d'administration
επιχείρηση, δεσπόζουσα	entreprise dominante
επιχείρηση, δημόσια	entreprise publique
επιχείρηση, εμπορική	société commerciale
επιχείρηση, κοινή	entreprise commune
επιχείρηση κοινή, λειτουργικά αυτόνομη	entreprise commune de plein exercice
επιχείρηση (κοινή), μη επιτόπια	entreprise (commune) non locale
έργο εξυγίανσης	travail d'assainissement
εταιρεία, ανώνυμη	société anonyme
εταιρεία, ετερόρρυθμη	société en commandite
εταιρεία μεικτής τοπικής οικονομίας ιδιωτικού δικαίου	société d'économie mixte locale soumise au droit privé
εταιρεία κρατική χαρτοφυλακίου	holding public
ευρωπαϊκό δίκτυο ανταγωνισμού	réseau européen de la concurrence
ζημία, θετική	perte subie (damnum emergens)
ζημία, καταναλωτή	préjudice pour le consommateur
ζημία, ομαδική	préjudice de masse
θέση αγοραστή στην αγορά	position de l'acheteur sur le marché
θέση ανταγωνιστών στην αγορά	position des concurrents sur le marché
θέση προμηθευτή στην αγορά	position du fournisseur sur le marché
θέση στην αγορά	position sur le marché
θυγατρική	filiale
θυσία	sacrifice
ιδιωτικοποίηση	privatisation
ιδιωτικοποιώ	privatiser
ισολογισμός εκκαθάρισης	bilan de liquidation
ισχύς, αγοραστική	puissance d'achat
ισχύς στην αγορά	pouvoir de marché
ισχύς στην αγορά, αύξηση	strengthening of market power
ισχύς στην αγορά, δημιουργία	création d'un pouvoir de marché
ισχύς στην αγορά, διατήρηση	maintien d'un pouvoir de marché
καθεστώς επιείκειας	programme de clémence
καθορισμός τιμών (αγοράς ή πώλησης)	fixer des prix (d'achat ou de vente)
καιροσκοπική συμπεριφορά επιχειρήσεων	parasitisme
κανόνας σύγκλισης	règle de convergence
κανόνας του μη αισθητού επηρεασμού του εμπορίου (κανόνας MAEE)	règle de l'absence d'incidence sensible sur le commerce (règle AISC)
κανονισμός συγκεντρώσεων	règlement sur les concentrations
καταγγελία	plainte
καταγγελία, ιδιώτη	plainte d'un particulier demandant
καταγγέλων	plaignant
κατακερματισμός αγορών σε εθνική βάση	cloisonnement de caractère national
κατανομή, πελατείας αποκλειστική	exclusivité de clientèle

κατανομή, πελατείας	partage de la clientèle/ répartition de la clientèle
κατάσταση ομαδικής ζημίας	préjudice de masse
κατάσχεση ακινήτων περιουσιακών στοιχείων	saisie des biens immeubles
κατευθυντήριες γραμμές	lignes directrices
κεφαλαιαγορά	marché des capitaux
κίνδυνος αθέμιτης σύμπραξης	risque de collusion
κοινοποίηση	notification
κοινοτική πολιτική ανταγωνισμού	politique de concurrence communautaire
κοινοτικοί κανόνες ανταγωνισμού	règles communautaires de concurrence
κόστος, μεταβλητό (μέσο) (ΜΜΚ)	coût variable (moyen) (CVM)
κόστος, οριακό	coût marginal
κόστος, σταθερό	coût fixe
κύκλος εργασιών	chiffre d'affaires annuel
κύρια μη περιοριστική συναλλαγή	opération principale non restrictive de concurrence
λύση κοινής επιχείρησης	dissoudre une entreprise commune
μειονέκτημα, ανταγωνιστικό	handicap concurrentiel
μέσο αποφεύξιμο κόστος (ΜΑΚ)	coût évitable moyen (CEM)
μέσο μακροπρόθεσμο επαυξητικό κόστος (ΜΜΕΚ)	coût marginal moyen à long terme (CMMLT)
μετακύλιση στους καταναλωτές	répercussion sur les consommateurs
μεταχείριση, ευνοϊκή	privilégier
μετοχή, εισηγμένη	action cotée
μέτρα, προσωρινά	mesures provisoires
μέτρο, κρατικό	mesure étatique
μη εμπορική οντότητα	entité non commerciale
μονοπωλιακή θέση, οίον	situation de quasi-monopole
νόθευση διαγωνισμών	soumissions concertées lors de marchés publics
νοθεύω τον ανταγωνισμό	fausser la concurrence
νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου	personne morale de droit privé
νομολογία, πάγια	jurisprudence constante
οικονομία, κλίμακας	économie d'échelle
οικονομία, φάσματος	économie de gamme
οικονομική αλληλοδιείσδυση	interpénétration économique
ολιγοπώλιο	oligopole
Οργανισμός του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Cour de justice de l'Union européenne
όριο μεριδίου αγοράς	seuil de part de marché
όρος, συναλλαγής	condition de transaction
παθητικό	passif
παράβαση	infraction
παραβίαση	violation
παρακωλύω την είσοδο νέων ανταγωνιστών	empêcher l'entrée de nouveaux concurrents
παράλληλα δίκτυα συμφωνιών	réseaux parallèles d'accords
παραπομπή, προθεσμία	délai de réattribution
παραπομπή υπόθεσης	réattribution d'affaire

παραχώρηση, σταυροειδής άδειας εκμετάλλευσης με αμοιβαία τρέχοντα δικαιώματα εκμετάλλευσης	accords de licences croisées prévoyant des redevances courantes réciproques
παρεμβαίνων πρωτοδίκως	parties intervenantes en première instance
παρεμβατικές προδικαστικές αποδεικτικές διαδικασίες	procédures intrusives de communication de pièces préalablement au procès
παρέχω ευνοϊκή μεταχείριση	faire bénéficier d'un traitement favorable
περάτωση αυτεπάγγελτης διαδικασίας	clôre une procédure engagée d'office
περιθώριο κέρδους	marge de profit
περιορισμός ανταγωνισμού ως αντικείμενο συμφωνίας	restriction de la concurrence par objet
περιορισμός, ανταγωνιστικός	pression concurrentielle
περιορισμός, δευτερεύων	restriction accessoire
περιορισμός εισαγωγών/εξαγωγών	restreindre l'importation ou l'exportation
περιορισμός επί των παθητικών πωλήσεων	restriction sur les ventes passives
περιορισμός επιλογών καταναλωτή	réduction du choix proposé au consommateur
περιορισμός, κάθετος	restriction verticale
περιορίζω τεχνητά τον ανταγωνισμό	limiter artificiellement la concurrence
πιστοποίηση, αρνητική	attestation négative
πιστωτής, δημόσιος	créancier public
πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα	excédent de capacité
πλεόνασμα	excédent
πλεονέκτημα, ανταγωνιστικό	avantage concurrentiel
πλεονέκτημα, επιλεκτικό	avantage sélectif
πολιτική τιμολόγησης κάτω του κόστους	pratique des prix inférieurs aux coûts
ποσόστωση (παραγωγής ή πωλήσεων)	quotas (de production ou de vente)
πρακτική, εναρμονισμένη	pratique concertée
πρακτική, επί των τιμών	fixation des prix
πράξεις χειραγώγησης της αγοράς	manipulations de marché
πρόγραμμα ανάκτησης χρεών υπό δικαστική εποπτεία	procédure de redressement judiciaire
πρόγραμμα επιεικούς μεταχείρισης	programme de clémence
πρόεδρος, τμήματος (δικαστηρίου)	président de chambre
προϊόν, ανταγωνιστικό	biens concurrents
προϊόν, δεσμευμένο	produit lié
προϊόν, δεσμεύον	produit liant
προκαθορισμός τιμών	prix imposé
προμηθευτής	fournisseur
προνομιούχες εμπορικές ρυθμίσεις	accords commerciaux préférentiels
προστασία καταναλωτή	protection de consommateur
προστιθέμενη αξία	valeur ajoutée
πρόστιμο	amende
πρόστιμο, απαλλαγή	immunité d'amende
πρόστιμο, επιβάλλω	sanctionner
πρόστιμο, μείωση	réduction du montant de l'amende
προσφεύγων	parties requérante

προσφεύγων, πρωτοδίκως	partie demanderesse en première instance
προσφυγή, ακύρωσης	recours en annulation
προώθηση συγκεκριμένου σήματος	monomarquisme
πρωτοδικείο	Tribunal de première instance
πωλήσεις, ενεργητικές	ventes actives
πωλήσεις, παθητικές	ventes passives
πώληση μέσω διαγωνισμού άνευ όρων	vente dans le cadre d'une procédure d'offre inconditionnelle
πωλητής	vendeur
ρήτρα, διαιτητική	clause d'arbitrage
ρήτρα, διασφάλισης	mesure de sauvegarde
ρόλος, εποπτικός	mission de surveillance
στρατηγική εξόντωσης	stratégie prédatrice
συζήτηση, επ' ακροατηρίου	audience
συλλογική αγωγή αποζημίωσης	recours collectif en réparation
συλλογική έννομη προστασία	recours collectif
συλλογική αγωγή παράλειψης	recours collectif en cessation
συλλογική ένδικη προστασία	recours collectif
συλλογική παρεπόμενη αγωγή	action collective de suivi
συλλογική προσφυγή	recours collectif
σύμβαση, αποκλειστικής αντιπροσωπείας	contrat de représentation exclusive
σύμβαση εμπορικής αντιπροσωπείας, γνήσια	vrai contrat d'agence
σύμβαση εμπορικής αντιπροσωπείας, μη γνήσια	contrat d'agence pas considéré vrai
σύμβαση, πώλησης	contrat de vente
σύμβαση, τριμερής	convention tripartite
Συμβουλευτική Επιτροπή Συμπράξεων και Δεσποζουσών Θέσεων	comité consultatif en matière d'ententes et de positions dominantes
συμμετοχή Δημοσίου σε μετοχικό κεφάλαιο	participation de l'État au capital
συμπαιγνία μεταξύ επιχειρήσεων	collusion entre des entreprises
συμπεριφορά, καταχρηστική	comportement abusif
συμπεριφορά, καταχρηστική αποκλεισμού	pratique d'éviction abusive
συμπεριφορά, μονομερής	comportement unilatéral
συμπεριφορά, συντονισμός	coordination de comportement
σύμπραξη, αθέμιτη (καρτέλ)	entente illégale
σύμπραξη, πιθανολογούμενη	entente présumée
συμφωνία αλληλέγγυων και ατομικών εγγυήσεων	convention de garanties solidaires
συμφωνία, από κοινού προμήθειας	accord d'achat groupé
συμφωνία, διανομής	accord de distribution
συμφωνία, εμπορίας	accord de commercialisation
συμφωνία, εμπορικής αντιπροσωπείας	contrats d'agence
συμφωνία, εξωτερικής ανάθεσης (υπηρεσιών)	accord d'externalisation (de services)
συμφωνία, έρευνας & ανάπτυξης	accord de recherche et de développement
συμφωνία, ήσσονος σημασίας	accord d'importance mineure
συμφωνία, κάθετη	accord vertical
συμφωνία, καλόπιστη παραχώρησης άδειας	accord de licence de bonne foi

εκμετάλλευσης	
συμφωνία, μη αμοιβαία	accord non réciproque
συμφωνία, μίσθωσης	baux
συμφωνία, οριζόντια	accord horizontal
συμφωνία, οριζόντιας συνεργασίας	accord de coopération horizontale
συμφωνία, παραγωγής	accord de production
συμφωνία, περιοριστική	accord restrictif
συμφωνία, προμήθειας	accord d'achat
συμφωνία, τυποποίησης	accord de normalisation
συμφωνία, χρηματοδοτικής μίσθωσης	contrat de location
συναλλαγή, εμπορική	commerce
συναλλαγή, ενδοκοινοτική	échange intracommunautaire
συνέπεια, σωρευτική	effet cumulatif
συνθήκες, άνισες ανταγωνισμού	conditions inégales de concurrence
συνιστώμενη τιμή (μεταπώλησης)	prix (de vente) conseillé
συντελεστής μείωσης	coefficient de dégressivité
συντελεστής προνομιακός	tarif préférentiel
συντονισμός ανταγωνιστικής συμπεριφοράς	coordonner le comportement concurrentiel
σύσταση	recommandation
σύστημα επιβολής κυρώσεων	système d'exécution
σύστημα παράλληλων αρμοδιοτήτων	régime de compétences parallèles
σωρευτικό αποτέλεσμα στεγανοποίησης	effet cumulatif de verrouillage
τεκμήριο μη νομιμότητας	présomption d'illégalité
τεκμήριο νομιμότητας	présomption de légalité
τέλος εξυγίανσης	redevance d'assainissement
τήρηση, ελάχιστων τιμών	imposition de prix minimaux
τήρηση, πάγιων τιμών	imposition de prix fixes
τιμή, εκχώρησης	prix de cession
τιμή, μεταπώλησης	prix de revente
τιμή, προνομιακή	prix préférentiel
τιμολόγηση, επιθετική	tarification prédatrice
τιμολογιακή διάκριση	prix discriminatoire
τιμολογιακή πολιτική	comportement en matière de prix
τμήμα (δικαστηρίου)	chambre
τόπος επίδοσης	élu domicile
υπάλληλος διοικήσεως	administrateur
υπεργολαβία	accord de sous-traitance
υπηρεσίες, ανταγωνιστικές	services concurrents
υπόθεση	affaire
υπόθεση, διαγραφή	radier une affaire du registre
υποθηκεύω	faire l'objet d'hypothèques
υποπίπτω σε πλάνη περί το δίκαιο	commettre une erreur de droit
υποχρέωση/ ρήτρα μη άσκησης ανταγωνισμού	obligation de non-concurrence

υποχρέωση αποκλειστικής αγοράς	obligation d'achat exclusif
ύφεση	récession
φορολογική βάση, υπολογισμός	calcul de la base imposable
φορολογική, ενημερότητα (πιστοποιητικό)	(justificatif de) situation relatif aux dettes envers l'État
φορολογική περίοδος	période d'imposition
φόρος, εισοδήματος	impôt sur le revenu
φραγμός, εισόδου	barrière à l'entrée
φραγμός, επέκτασης	barrière/entrave à l'expansion
φυσικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου	personne privée
χαμηλό μεταβλητό κόστος	coût variable faible
χαρακτήρας μη εμπορικής οντότητας	statut d'entité non commerciale
χορήγηση απαλλαγής από την επιβολή προστίμου	octroi d'une immunité d'amendes
χρηματοδότηση αποθεμάτων	financement des stocks
χρηματοδότηση, συγκαλυμμένη	financement masqué
χρηματοοικονομικός κίνδυνος	risque financier
ωριμότητα της αγοράς	maturité du marché

3. Όροι από το corpus δικαστικές αποφάσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΑ	ΓΑΛΛΙΚΑ
όροι	termes
αγορά	marché
αγορά, απελευθέρωση	libéralisation du marché
αγορά, γεωγραφική	marché géographique
αγορά, διακεκριμένη	marché distinct
αγορά, ενιαία γραμμή δράσεως	même ligne d'action sur le marché
αγορά, επίδικη	marché en cause
αγορά, καμποτάζ	marché du cabotage
αγορά, καταμερισμός	partage du marché
αγορά, κατανομή	partage de marché
αγορά, κατάτμηση	cloisonnement du marché
αγορά, στεγανοποίηση	cloisonnement des marchés
αγορά, συγκεντρωτική	marché concentré
αγορά, υπηρεσιών	marché des services
αγορά, υποκείμενη σε έντονη ρυθμιστική παρέμβαση	marché fortement réglementée
αγορά, υψηλής συγκεντρώσεως	marché très concentré
αγοραστής, μοναδικός	acheteur bénéficiant d'un pouvoir de monopsonie
αγωγή, αστική	action civile
άδεια	licence
άδεια αποκλειστικής χρήσεως σήματος	licence exclusive d'une marque
άδεια, σκοπιμότητας	licence d'exploitation
αίτηση, ακύρωσεως	demande en annulation
αίτηση εμπιστευτικής μεταχείρισης	demande de traitement confidentiel
αίτηση αναίρεσης	pourvoi
αίτηση ασφαλιστικών μέτρων	demande en référé
αίτηση, επιείκειας	demande de clémence
αιτίαση	grief
αιτιολογική σκέψη	considérant
ακρόαση	audition
ακυρότητα	invalidité
ακύρωση	annulation
ακύρωση, μερική	annulation partielle
αλληλοδιείσδυση, των αγορών	interpénétration des marchés
αλυσιτελής	inopérant
ανάδοχος	attributaire
αναιρεσιβαλλόμενη, απόφαση	arrêt attaqué
αναιρεσειούσα	partie requérante
ανάκτηση, ενίσχυσης	recupération d'aide
αναπροσαρμογή, τιμών (αυτόματη)	alignement (mécanique) des prix

αναπροσαρμογή, τιμών (προσυνεννοημένη)	alignement (collusif) des prix
αναστέλλω εκτέλεση (απόφασης)	surseoir à l'exécution
ανατίμηση	augmentation de prix
ανέξοδη χρήση/παρασιτισμός (free riding)	parasitisme (free riding)
άνευ αιρέσεων	inconditionnel
ανταγωνισμός	concurrence
ανταγωνισμός, αλλοίωση	altération de la concurrence
ανταγωνιστική θέση στην αγορά	position concurrentielle sur le marché
ανταναίρεση	pourvoi incident
αντι-ανταγωνιστικός	contraire aux règles de concurrence
αντίποινα (ντάμπινγκ)	représailles (dumping)
αντιστάθμισμα	contrepoids
αντισταθμιστικός, χαρακτήρας	caractère compensatoire
αναστολή, εκτέλεσης	sursis à l'exécution
ανώνυμη εταιρία ελληνικού δικαίου	société anonyme de droit grec
αξία, αγοραία	valeur marchande
από κοινού	conjointement
αποδείξεις, συγκλίνουσες	preuves concordantes
αποκατάσταση, ζημίας	réparation du dommage
απόρρητο, επαγγελματικό	secret d'affaire/ ssecret professionnel
αποτέλεσμα, έννομο (δεσμευτικό)	effet juridique (obligatoire)
απόφαση, διαιτητική	sentence arbitrale
απόφαση, διενέργειας ελέγχου	décision de vérification
απόφαση, επίδικη	décision litigieuse
απόφαση, προδικαστική	décision préjudicielle
απόφαση, προσβαλλόμενη	décision litigieuse/ attaquée
άρθρο	article
αρμοδιότητα, ακυρωτική	compétence d'annulation
αρμοδιότητα, αποκλειστική	seule compétence/responsabilité exclusive
άρνηση, συνεργασίας	refus de collaboration
αρχή, ασυμβιβάστου	principe de l'incompatibilité
αρχή, ατομικότητας των ποινών	principe d'individualité des peines
αρχή, διεθνούς αβροφροσύνης	principe de la courtoisie internationale
αρχή, ίσης μεταχείρισης	principe d'égalité de traitement
αρχή, καθήκοντος αρωγής	principe de sollicitude
αρχή, καλόπιστης συνεργασίας	principe de coopération loyale
αρχή, non bis in idem	principe ne bis in idem
αρχή, περιορισμένης παρεμβάσεως	principe d'intervention limitée
αρχή, προστασίας δικαιολογημένης εμπιστοσύνης	principe de protection de la confiance légitime
αρχή, προστασίας της ιδιωτικής περιουσίας	principe de protection de la propriété privée
αρχή, προσωπικής ευθύνης	principe de responsabilité personnelle
αρχή, ρυθμιστική	autorité régulatrice
αρχή, χρηστής διοικήσεως	principe de bonne administration
ασυμβίβαστο	incompatible
ασφάλιστρα	primes

ασώματα/ άυλα στοιχεία ενεργητικού	éléments d'actifs incorporels
αυτεπαγγέλτως	d'office
αυτονομία, απόλυτη/πλήρης	autonomie totale
αυτονομία, εμπορική	autonomie commerciale
αυτονομία, πραγματική	autonomie réelle
αφερεγγυότητα	insolvabilité
βασιλικό νομοθετικό διάταγμα	décret-loi royal
βεβαίωση εξόφλησης βεβαιωμένων οφειλών	attestation relative à l'acquittement de dettes constatées
βιβλία, λογιστικά	comptabilité
βοηθός γραμματέας	greffier adjoint
γενικός εισαγγελέας	avocat général
γνωμοδότηση	avis
γραμματέας	greffier
δέσμευση	engagement
δεσμός, συμπληρωματικότητας	lien de complémentarité
δεσπόζουσα θέση, συλλογική	position dominante collective
διαγωνισμός, πλειοδοτικός	vente aux enchères
διαδικασία, δικαστικής εξυγιάνσεως	procédure de redressement judiciaire
διαδικασία, διοικητική	procédure administrative
διαδικασία, έγγραφη	procédure écrite
διαδικασία, προφορική	procédure orale
διάδικος	partie
διακύμανση, τιμών	fluctuation de prix
δίκαιο, αναγκαστικό	droit contraignant
διακανονισμός	règlement/ arrangement
διάκριση, δυσμενής	traitement discriminatoire
διακριτική ευχέρεια	marge d'appréciation
διαπραγματευτική, ισχύς	pouvoir de négociation
διάρθρωση, αποκεντρωμένη	structure décentralisée
διάρθρωση, κάθετη (με)	verticalement intégré
διαρθρωτικό,πλεονάζων δυναμικό	excédent structurel de capacités
διατακτικό	dispositif
διάταξη	ordonnance
διάταξη, κοινού δικαίου	disposition du droit commun
διάταξη, κοινού δικαίου, παρέκκλιση	dérogação aux dispositions du droit commun
διαφάνεια	transparence
δίκαιο	droit
δίκαιο, εμπορικό	droit commercial
δίκαιο εμπορικό, υποχρεώσεις	obligations du droit commercial
δίκαιο, εσωτερικό	droit interne
δικαίωμα, άμυνας	droit de la défense
δικαίωμα, δανεισμού	droit de prêt
δικαίωμα, εκμίσθωσης	droit de location
δικαίωμα, προστασίας επαγγελματικού απορρήτου	droit à la protection du secret professionnel

δικαιώματα, συγγενικά	droits voisins
δικαστήριο	cour
δικαστήριο, διαιτητικό	tribunal arbitral
δικαστής	juge
δικαστής, εισηγητής	juge rapporteur
δικαστής, κοινοτικός	juge communautaire
δικαστική εξυγίανση	redressement judiciaire
δικαστικός εκκαθαριστής	administrateur judiciaire
δικογραφία	pièces du dossier
δικόγραφο	acte/ requête
δικολάβος (procuratore)	procuratore
διμερής	bilatéral
δομές, κόστους	structures de coûts
δραστηριότητα, εμπορική	activité commerciale
δραστηριότητα, κερδοσκοπική	activité à but lucratif
δυσαναλογία	disproportion
δυσχέρεια, διαθέσεως	difficulté d'écoulement
δυσχέρεια, διαρθρωτική	difficulté structurelle
δυσχέρεια στη διανομή προϊόντων	difficulté à distribuer des produits
εγχειρίδιο διαδικασιών και συστημάτων εσωτερικού ελέγχου	manuel de procédures et de systèmes de contrôle interne
εδafικός περιορισμός ασκήσεως δικαιώματος	limitation territoriale de l'exercice d'un droit
εδραία φήμη	réputation solide
εθνική κανονιστική ρύθμιση	réglementation nationale
εθνικό νομικό πλαίσιο	cadre juridique national
ειδική προστασία έναντι πιστωτών	protection spéciale à l'égard des créanciers
εις ολόκληρον	solidairement
εισαγωγές, παράλληλες	importations parallèles
εισαγγελέας (γενικός)	avocat général
εισηγητής	rapporteur
εισφορά, κεφαλαιουχική	apport en capital
εισφορά, κοινωνικής ασφάλισης	cotisation de sécurité sociale
εκδίκαση, κατά προτεραιότητα	traitement prioritaire
εκκρεμοδικία	litispendance
εκ του νόμου	de droit
εκκαθάριση	liquidation
εκκαθάριση, αμοιβών	liquidation des honoraires
εκκαθάριση, δαπανών	liquidation des dépens
εκμετάλλευση	exploitation
εκτοπισμός, ανταγωνιστή	évincer un concurrent
εκχώρηση, ποσοστώσεων	cession de quotas
εκχωρώ σε τρίτους	céder à des tiers
έλεγχος, ρευστολογικός	contrôle des fluides
έμπρακτη άσκηση καθοριστικής επιρροής	exercice effectif d'une influence déterminante
εν τοις πράγμασι	de fait

εναρμονισμένος	concerté
ενδοκοινοτικές εμπορικές συναλλαγές	échanges intracommunautaires
ενεργητικό	actifs
ενίσχυση, αντισταθμιστική	aide compensatoire
ενίσχυση, εισροή	injection de subvention
ενίσχυση, επίδικη	aide litigieuse
έννομη τάξη	ordre juridique
ενσωμάτωση, κάθετη	intégration verticale
εντολέας	client
εντολοδόχος	mandataire
ένωση, επιχειρήσεων	association d'entreprises
επιδότηση	subside
επιχορηγούμενος	subventionné
εποπτεία (υπό)	(sous) contrôle
ερμηνεία, συσταλτική	interprétation restrictive
εξαγορά	achat
εξισορρόπηση, προσφοράς και ζήτησης	équilibre entre l'offre et la demande
έξοδα	dépens
εξορθολογίζω	rationaliser
εξορθολογισμός	rationalisation
εξυγίανση	assainissement
εξωδικαστικός	extrajudiciaire
επηρεασμός, ανταγωνισμού	affectation de la concurrence
επηρεασμός, αντικειμενικός των εμπορικών συναλλαγών	affectation réelle des échanges
επίδικος	en cause/ litigieuse
επιδότηση	subvention
επιτροπή, συμβουλευτική	comité consultatif
επιχείρηση, ατομική	entreprise individuelle
επιχείρηση, καθετοποιημένη	entreprise intégrée verticalement
επιχείρηση κατέχουσα δεσπόζουσα θέση	entreprise en position dominante
επιχείρηση, μονοπωλιακή	entreprise monopolistique
εταιρεία, μετοχική	société par actions
εταιρεία, μητρική	société mère
εταιρία-προπέτασμα	société écran
ευεργέτημα, υπέρ	avantage au bénéfice de
θέση, δυσμενής (από άποψη ανταγωνισμού)	situation de désavantage (concurrentiel)/situation (concurrentielle) défavorable
θέση, προνομιούχος	situation privilégiée
θέτω υπό εκκαθάριση	liquider
θυγατρική	filiale
ιδιότητα του αιτούντος	qualité de demandeur
ίδρυμα, πιστωτικό	établissement de crédit
ισολογισμός	bilan
ισχύς δεδικασμένου	autorité de la chose jugée

ισχύς δεσμευτική	force obligatoire
καθεστώς, διατίμησης	régime tarifaire
καθεστώς, μεταβατικό	régime transitoire
καθεστώς, προνομιακό	situation privilégiée
καμποτάζ	cabotage
κατά συμπαιγνία	de connivence
κατά συνέργεια	en complicité
καταδικάζω	condamner
καταλογίζω, ευθύνη	tenir responsable du
καταλογισμός	imputation
καταλογισμός ευθύνης, μη σύννομος	illégalité de l'imputation de la responsabilité
κατανομή, αγοράς	répartition du marché
κατάργηση, ενίσχυσης ex nunc	suppression ex nunc d' aide
κατάσταση, ανισορροπίας	déséquilibre
κατάσταση ανισότητας ευκαιριών	inégalité des chances
κατάχρηση εξουσίας	détournement de pouvoir
κατόπιν αιτήσεως	sur demande
κίνδυνος, συνέργειας	risque de comportement collusif
κοινή συναινέσει	d'un commun accord
κοινοπραξία	groupement
κονδύλιο	budget
κονσόρτσιουμ	consortium
κόστος, ανταγωνιστικό	prix concurrentiel
κυριότητα	propriété
κύρωση, ποινική	sanction pénale
κύρωση, χρηματική	sanction pécuniaire
λαθραίως	manière clandestine
λιανέμπορος	détaillant
λόγος ακυρώσεως	moyen
λυσιτελής	pertinent
μεσάζων	intermédiaire
μεσεγγύηση, θέτω υπό	mettre sous séquestre
μεταβολή κατάστασης ανταγωνισμού	modification de la situation concurrentielle
μεταβολή όρων ανταγωνισμού	modification des conditions de la concurrence
μετοχή, με δικαίωμα ψήφου	action avec droit de vote
μετοχή, ονομαστικοποίηση	caractère nominatif des actions
μέτρο, διορθωτικό	mesure corrective
μη κερδοσκοπικός οργανισμός	organisme sans but lucratif
μηχανισμός, εφαρμογής αυξήσεων τιμών	mécanisme d'application des hausses des prix
μηχανισμός, ρύθμισης των τιμών	mécanisme de régulation des prix
μπούκοτάζ	boycott
μονομερής επιχειρηματική πρακτική	action unilatérale
μονοπώλιο	monopole
μονοπώλιο, εκ του νόμου	monopole légal
ναυλοσύμφωνο	contrat d'affrètement

νομικό πρόσωπο αστικού δικαίου	personne morale de droit civil
νομολογία	jurisprudence
νομολογία, πάγια	jurisprudence constante
οργανισμός συλλογικής διαχείρισης συγγενικών δικαιωμάτων	organisme de gestion collective des droits voisins
Οργανισμός του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης	statut de la Cour de justice de l'Union européenne
ορκωτός λογιστής	expert-comptable
όρος εισόδου στην αγορά	accès au marché
οφειλές, ανεξόφλητες	arriérés de dettes
παθητικό	passifs
παράβαση, ενιαία	infraction unique
παράβαση, σύνθετη	infraction complexe
παράβαση, διαρκής	infraction continue
παραγγελιοδόχος	commissionnaire
παράγω έννομο αποτέλεσμα	produire des effets juridiques
παραδεκτός	recevable
παρακράτηση (φόρου)	retenue
παρακώλυση εισόδου στην αγορά	gêner l'entrée sur le marché
παρακωλυτική στάση	attitude d'obstruction
παρανομία (προς ίδιον όφελος)	acte illégal (à leur profit)
παραπλανώ	induire
παραπομπή, προδικαστική	renvoi préjudiciel
παρέκκλιση, από τον κανόνα	dérogação
παρέκκλιση, από διοικητική πρακτική	écarter de la pratique administrative
παρέλκυση εισόδου στην αγορά	retarder l'entrée sur le marché
παρεμβαίνων	partie intervenante
παρέμβαση, κρατική	intervention de l'État
παρεμβατισμός, κρατικός	'interventionnisme étatique
περιθώρια, τιμών	tarifs à fourchette
περίοδος, αποκλειστικότητας	période d'exclusivité
περιορισμός, της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών	restriction à la libre prestation des services
περιουσιακά στοιχεία, δεσμευμένα	actifs groupés
περίσταση, ελαφρυντική	circonstances atténuantes
περίσταση, επιβαρυντική	circonstances aggravantes
πιστωτής, επισπεύδων	créancier diligent
πλαίσιο, κανονιστικό	cadre réglementaire
πλαίσιο, νομικό	cadre juridique
πλαίσιο, νομοθετικό	cadre législatif
πλάνη, περί το δίκαιο	erreurs de droit
πλάνη, πρόδηλη εκτιμήσεως	erreur manifeste d'appréciation
πλεονέκτημα, ανταγωνιστικό	avantage concurrentiel
πληθωρισμός	inflation
πληρωμή, εγγυητική	paiement de garantie
πνευματική, ιδιοκτησία	droits d'auteur

ποινή, χρηματική	astreinte
πόλεμος εμπορικός, μεταξύ εταιρειών	guerre commerciale entre les compagnies
πολιτική ανταγωνισμού, κοινοτική	politique communautaire de la concurrence
πολιτική, εμπορική	politique commerciale
πολιτική της «τιμής πριν από την ποσότητα»	politique du «prix avant le tonnage»
πολιτική, τιμολογιακή	politique de prix
ποσό, εκκινήσεως	montant de départ
ποσόστωση, καθεστώς	régime de contingentement
ποσόστωση, κοινοτική	contingent communautaire
πρακτική, εκτοπισμού	pratique d'éviction
πρακτική, τιμολογιακή	pratique tarifaire
πράξη δεκτική προσφυγής	acte attaquant
πριμοδότηση	prime
πρόγραμμα, επιείκειας	procédure de clémence
πρόγραμμα, συμμορφώσεως	programme de mise en conformité
πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως του κοινοτικού συμφέροντος	erreur manifeste d'appréciation de l'intérêt communautaire
προδιαγραφές	prescriptions
πρόεδρος, τμήματος (δικαστηρίου)	président de chambre
προϊόν, διανοίας	propriété intellectuelle
προσαυξάνω	majorer
προσαύξηση	majoration
πρόσβαση, προνομιακή	accès privilégié
πρόσβαση στην αγορά	accès au marché
προσβολή, δικαιώματος	violation du droit
προσδοκία, εύλογη	attente légitime
πρόσοδος	rente
προστασία, νόμιμη επενδύσεως	protection légitime d'un investissement
πρόστιμο	amende
προσφεύγων	requérant
προσφεύγων, πρωτοδίκως	partie demanderesse en première instance
προσφορά, δημόσια	offre publique de vente
προσφορά/ ζήτηση	offre/demande
προσφορά μερικής εξαγοράς	offre de reprise partielle
προσφυγή, ακυρώσεως	recours en annulation
προσφυγή, ασκώ	introduire un recours
προσφυγή, ένδικη	demande en justice
πρόταση ολικής εξαγοράς	proposition de reprise globale
προϋπόθεση περί υπάρξεως επιλεκτικού οικονομικού πλεονεκτήματος	condition relative à l'existence d'un avantage économique sélectif
πρωτοπόρος στην αγορά	premier entrant
πτώχευση	faillite
ρευστότητα (επαρκής)	liquidités (suffisantes)
ρήτρα, επίδικη	clause litigieuse
ρήτρα, μη ανταγωνισμού	interdiction de concurrence

ρήτρα, νέας διαπραγμάτευσης	clause de renégociation
ρύθμιση, κανονιστική	réglementation
ρυθμιστής, τιμών	régulateur des prix
στεγανοποίηση, εδραίωση (εθνικού χαρακτήρα)	consolider de cloisonnement (de caractère national)
συγκέντρωση	concentration
συγκέντρωση, κατακόρυφη παραγωγικής δομής	intégration verticale des chaînes de production
συζήτηση, επ' ακροατηρίου	audience
συλλογιστική	raisonnement
σύμβαση ανάθεσης υπηρεσιών	contrat sur appel d'offres
σύμβαση, συλλογική	accord collectif
σύμβαση, σύναψη	passation des contrats
συμβατός, με την κοινή αγορά	compatible avec le marché commun
συμβατότητα	compatibilité
συμβιβασμός, πτωχευτικός	concordat préventif
σύμβουλος ακροάσεων	conseiller-auditeur
συμπαιγνία	collusion
συμπαιγνία, για τον έλεγχο του εφοδιασμού	collusion sur le contrôle de l'approvisionnement
συμπαιγνία, ως προς τα διαστήματα/τους χρόνους διακοπής	collusion sur les temps d'arrêt
συμπαιγνία, ως προς τα μερίδια αγοράς	collusion sur les parts de marché
συμπαιγνία, ως προς τις τιμές	collusion sur les prix
συμπεριφορά, παραβατική	comportement infractionnel
σύμπραξη	cartel/ entente
σύμπραξη, τιμολογιακή	entente sur les tarifs
συμφέρον, γενικό	intérêt général
συμφέρον, δημόσιο	intérêt général
συμφέρον, ενεστώς	intérêt actuel
συμφέρον, έννομο	intérêt légitime
συμφέρον, κοινό	intérêt commun
συμφέρον, κοινοτικό	intérêt communautaire
συμφέρον, προσωπικό	intérêt personnel
συμφωνία, διμερής	accord bilatéral
συμφωνία, οριζόντιας συμμετοχής	accord de coopération horizontale
συμφωνία-πλαίσιο	accord-cadre
συμφωνία, σύναψη	conclusion d'un accord
συμψηφισμός, αμοιβαίων οφειλών και απαιτήσεων	compensation de créances/dettes
συνεκδίκαση	jonction
συνένωση, επιχειρήσεων	regroupement d'entreprises
συνεργασία, αθέμιτη για το καθορισμό των τιμών	collusion sur les prix
συνεταιρισμός	coopérative
συντεχνία	compagnie
σύστημα ελέγχου κρατικών ενισχύσεων	système de contrôle des aides d'État
σύστημα, ισοδύναμων τιμών	système de prix équivalent
σφάλμα εκτιμήσεως, πρόδηλο	erreur manifeste d'appréciation

σχέδιο, εξαγοράς	plan de reprise
σχέδιο, εξυγίανσης	plan d'assainissement
τιμή, εναρμόνιση	homogénéisation de prix
τιμή, προς άγραν πελατείας	prix prédateur
τιμή, προτιμησιακή	tarif préférentiel
τιμή, σύγκλιση	fixation de tarif
τιμολογιακή, απόκλιση	variation tarifaire
τμήμα (δικαστηρίου)	chambre
τόπος επίδοσης	élu domicile
υπέρ τρίτου	en faveur d'un tiers
υπεραντιστάθμιση	surcompensation
υπερδυναμικότητα	surcapacité
υπηρεσία διπλωματικών διαφορών	service du contentieux diplomatique
υπηρεσία, νομική Κοινοτικών Διαφορών	service juridique pour le contentieux communautaire
Υπηρεσία Νομικού και Θεσμικού Κοινοτικού Συντονισμού	coordination juridique et institutionnelle communautaire
υπό την εποπτεία του κράτους	sous la tutelle de l'État
υπόθεση	affaire
υπόθεση, συνεκδικαζόμενη	affaire jointe
υποθηκεύω	hypothéquer
υποκατάσταση	substituabilité
υπόμνημα	mémoire/mémoire
υπόμνημα, ανταπαντήσεως	duplique
υπόμνημα, αντικρούσεως	mémoire en défense
υπόμνημα, απαντήσεως	réplique
υποχρέωση	obligation
υποχρέωση, αιτιολογήσεως	obligation de motivation
φορολογική, εισφορά	prélèvement fiscal
φραγμός, ρυθμιστικός	barrière réglementaire
Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	charte des droits fondamentaux de l'Union européenne
χονδρέμπορος	grossiste
χορήγηση άδειας εκμεταλλεύσεως σήματος	licence de marque
χρέη, ληξιπρόθεσμα	créances échues
χρεοστάσιο	moratoire
χρηματιστήριο	bourse
χρηματοδοτική κατάσταση	situation financière
χρηματοδοτική μίσθωση	crédit-bail
χρηματοοικονομική, ισορροπία	équilibre financier
χρηματοπιστωτικός	financière